

MAGYAR NŐK LAPJA

SZERKESZTI PAPP JENŐ

VI. ÉVF. 31. SZ. 1944. NOVEMBER 1

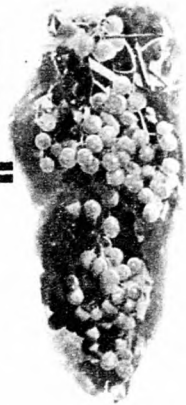
LÓTE ÉVA katonaszobra

A MAGYAR HAZA
SZENT HATÁRÁNAK
VEDELMEBEN
HOI-HALÁLT HÁJÓ

ÁRA
1.50
PENGŐ

TOKAJ

A Tokaj-Hegyalja az eperjes-tokaji hegység déli csoportja és a Bósva patak-tól Tokajig terjed, ahol a különálló Tokaji-hegy az utolsó csúcsa. Magasabb csúcsait terjedelmes erdők borítják, a Hernád és a Bodrog felé néző lejtőkön pedig a tokaj-hegyaljai szőlők terülnek el, mintegy 80 kilométernyi szélességben. A szőlők talaja a hegység kőzetanyagának, a trachitnak és riolitnak nevezett legkötőbb szőlőtá-laj, ezenkívül a terület éghajlati és időjá-rási viszonyai is a lehető legkedvezőbbek. A nagykiterjedésű szőlőterület számos köz-ség határára megy át, boruk azonban tokaji bor néven kerül forgalomba.

Az egész borvidéknek és világhírű borának a hegyvidék déli végénél fekvő Tokaj adta a nevet. Helyén már a magyarok bejövetelekor népes szláv telep volt s mai neve is szláv eredetű. A szláv nyelvekben ugyanis a „sztokaj“ szó két folyó egyesülésének helyét jelentette (a jelen esetben a Tisza és a Bodrog egyesül-sének helyét) s a sztokaj szóból lett az idők folyamán a kezdőbetű elhagyásával a Tokaj név. Vára, amely a Tisza és a Bodrog szögében épült, sokszor szerepelt Magyarország történelmében s a krónikák szerint már Salamon király idejében véres harcok színhelye volt, amelyet Salamon unokatestvéreivel, *Gézával, Lászlóval* vi-vott. A *Dózsa-féle* parasztlázadás idején sikerrel állta a 40 ezer főnyi lázadó sereg ostromát s itt volt Szapolyai János főhadi-szállása, itt tartották a mohácsi veszedele után azt a nemzetgyűlést, amely Szapolyai Jánost királlyá választotta. Magyarország utolsó nemzeti királya a Szentkoronát és a királyi jelvényeket is Tokaj várában őriztette. Az országnak a Habsburgok elnyomási törekvéseivel szemben vi-vott önvédelmi harcaiban a tokaji vár jelentősége méginkább emelkedett s *I. Rákóczi György* erdélyi fejedelem külföldi hadmérnökök tervei szerint megerősítette. II. Rákóczi Ferenc szabadságharcra idején többször is gazdát cserélt s hol a kuruc seregek, hol a császáriak vívták, végül a fejedelem — hogy soha többé német kézre ne kerülhessen — földig lerombolta. A Tisza és a Bodrog összeshögell-sénél alakult félszigetet a vidék népe ma is Várnak nevezi.

A múlt század nyolcvanas éveiben a filoxéra a tokajvidéki szőlőket is meglepte és nagyrészt el is pusztította. Azóta a szőlőterület túlnyomó részét ismét felújították s a tokaji borok is visszanyerték régi hírnevüket, különösen a tokaji aszu, amely a régi szőlőművelés szerint: a fejedelmek bora és a borok fejedelme. Az aszabor édes ízű és nagy szeszartalmú, kellemes zamatú borfajta, amelyet a túlérett, összetpörö-

dött és az úgynevezett nemes erjedésen át-esett szőlőből készítik. A gondosan ki-válogatott aszuszemeket sűrű, pépszerű anyaggá dörzsölik széjjel, jóféle musttal felöntve megerjesztik s aszerint, hogy egy-egy gönci hordó (137—140 liter) mennyi-ségű musthoz egy, két, három, négy vagy öt puttonyra való aszupépet kevernek, a belőle készült aszubort egy-, két-, három-, négy- vagy ötputtonyosnak nevezik. Az aszabor törkölyének musttal való másod-szori felöntéséből készül a másolásnak ne-vezett aszuserű, de csekélyebb értékű borfajta, míg a szamorodni névű, igen za-matos, erős pecsenyeborfajtát a kiváloga-tás nélkül kádba gyűjtött aszuszőlőnek közvetlen kierjesztésével készítik. (A sza-morodni név egyébként lengyel: szamorody, ami azt jelenti: magától nőtt.) Aszubort némely külföldi borvidéken is készítik, mivel azonban ezeket többnyire mestersé-gesen édesítik és szeszezik, a természetes úton készült tokaji aszunál silányabb mi-nőségűek. (Madeira-, malaga- és portói bor.)

A szüretet meglehetősen későn kezdik a tokaji szőlőkben, többnyire Simon-Judás napján (október 28-án). Sokszor megtör-ténik tehát, hogy a szedőknek fazékban tartott parasztűzön kell fölmelegíteni meg-gémberedett ujjukat. Korai hűsítés esetén a fürtöket a hó alól kell kiszabadítani.

ÉS TE NEM FELELSZ...

— Feleségemhez —

Az Éjből mintha kusza inda nőne
S ráfonódna a fákra, fűre, kőre.
Szorítását én is érzem — fojtogat:
A ki nem mondható vágy, a gondolat.

A csend guzsába gabalyodtam. Félék.
Számon most nincs se fűty, se dal,
[se ének,
Csak sóhaj rezdül rajt' mint tört.]

S hiába biztatom, hogy: sietve messze
[szállj,
[pilleszárny

A hegyen túlra, irdatlan messzire.
Csak hull, hull s bele hull a magy
[semmibe.
Üresen kong a furcsa csönd s betemet.
Szólitgatlak, kiáltom a nevedet

Es Te nem felelsz, csak a konok fal
S visszaveri hangom zeng, mint halk,
[sír] dal.
Meggzán az Álom, már semmit se érzek
Csak látok s száll, száll belőlem a lélek:

Kézen fog Nagypám, mint tette volt régen
S virágot szedünk, csillagot a réten.
Piros is, fehér is ezer van nálunk,
Megyünk, megyünk, már abalkodnál
[járunk.

Bé is kopogtatnék s már keltenélek,
De ujjaimmal csak semmibe érek
S a csend mintha lágy, kusza inda lenne
Meggkötözöttén csak vergődöm benne.

BORSI DARAZS JÓZSEF

A hegyaljai szüretet még ötven évvel ez-előtt is valóságos nemzeti ünnepnek te-kintették, aho-va az egész or-szágból, de még külföldről is özönlött a nép. Az erősen meg-népesedett Hegyalján ilyenkor éjjel-nap-pal folyt a vendégeskedés, a zene, a tánc és a játék mindenféle fajtája. „A szü-ret — így írja az egykori krónika — vendégfogadókká változtatta a hegyen lévő borházakat, amelyekben a tokaji bor tüze és a házigazda vendégszeretete ugyancsak versenyeztek egymással. A szüret végezté-vel a szüretelő nép fölékesített szüretfa elvitével és dal mellett vonult be a községbe a szőlőtulajdonos házához, ahol aztán jó vacsora és bor mellett élvezte a munkásnép egész évi fáradságának jutal-mát.”

A tokaji borok kiváló minőségében nagy részük van azoknak a kitűnő *borpincék-ek*, amelyekben a borokat az egész bor-vidéken kezelik. A pincéket mindenütt a hegység kőzetanyagába vágták s a na-gyobbak folyószerű elágazásaikkal való-ságos labirintusok. A legnagyobb és leg-híresebb közülük a tokaji *Kopaszhegy* ol-dalába vágott *Rákóczi-pince*, amely annak közzönheti a nevét, hogy eredetileg a Rá-kócziak tulajdona volt. A Rákócziak után többször is gazdát cserélt és legutóbb pe-dig az osztrák eredetű Windischgrätz hercegi család tulajdonába került. A pince befogadóképessége mintegy 15.000 hektoli-ter s oldalágainak hosszúsága 2400 méter körül van. Ebbe a számba azonban nincse-nek belefoglalva azok az elzárt oldal folyo-sók, amelyeknek bejárása órákat kíván. A tokaj-hegyaljai borvidéken ma is használa-tos gönci-hordók hosszú sorai között való-ságos hordóóriások terpeszkednek itt, köz-tük a 282 hektoliteres hordó, amelynél na-gyobb alig van az országban. A vörös ura-lom idején az üldözés elől idemenekült hercegi család heteken át ebben a hordó-ban rejtőzködött. A hordó méretei külön-ben olyan nagyok, hogy egész család kényelmesen elakhatnék benne. Még a ki- és bejárás sem okozna nehézségeket, mert a hordó nyílása (az ajtócska) akkora, hogy az ember kényelmesen befér rajta.

A pincének 14 főágzata van, amelyek valamennyien a tágas előcsarnokból nyil-nak és csak az előcsarnokot át közelíthe-tők meg. Az egyik ágazatban őrzik a ki-rályi pincéből visszamaradt ébenfa-hordó-kat, közöttük Ferenc József király aszu-boros hordóját. Külön pincerészben tart-ják a régebbi évjáratú borokat, amelyek között 300—400 évesek is vannak. Az utóbbiak annyira megsűrűsödtek, hogy már nem is folyékonyak, hanem kőver csöppekben buggyannak ki az edényből.

TAMAS TIHAMER

Asszonyvezeklés

Ma semmit sem értek meg anynyira, mint a nehéz terhet cipelő ember fáradtságát. Bocsáss meg nekem, Anyám, hogy a te terheidet nem értettem és nem is éreztem. Nem tudom, hogy a halott anyák meghallják-e a gyermekki bocsánatot kérő szavait. Ó, halld meg, Anyám: bocsásd meg nagyhangú handa-bandázásom, könyörtelen szavaim. Nem tudtam, hogy az igazi szenvedés néma. Nem értettem hosszan rámrévedező szemeid, tehetetlen néma fejbőlintásod. Vállatvonva biggyesztettem, mikor egyszer azt mondtad:

— Majd egyszer, mikor már nem leszek, megértesz. Hiányzani fogok sírásodban és nevetésedben. Eltűnök mellőled és amerre én járok, nem lesz út számodra. Magányosan ödöngsz, felületes szavak és cselekedetek között.

Igazad volt. Nem sokra tanítottál, mert nem voltam tanítható. Tanító nélkül akartam megtanulni az életet, tandíj a testem-lelkem volt. Felfedeztem az élet arcát minden vonatkozásban. Nem kellett az apa szigora, az anya szeretete.

Engedd, hogy letérdeljek eléd ebben a csöndes alkonyatban. Ne lásd meg arcom ráncait, homlokom többé el nem simítható redőit. Tékozló gyermeked lent járt a mélységben, ahol gyógyíthatatlan sebet kapott. A gyermekek nem térhetnek vissza úgy, ahogy az anyák elengedik őket. Síró szemük talán utoljára látja tisztá ifjú lánynak őket. Utánuk néznek tűnődve az út hajlatánál, még egyszer látják ellengő zsebkendőjüket és csak a kerekedő porfelhő marad utánuk.

A gyermek nyomán pedig valahol elmarad az ifjúság és egy nap elillan a mosoly s mire visszatérnek, és anyák is elhagyják gyermeküket.

Gyermeked visszatért és te vártál meg engem.

Kinceseimet eléd teregetném, válassz ki a legszebbet. Puha ágyam van, odaadnám és milyen boldogan feküdném előtted a földön. Selymes ruhákba öltöztetnél és te visszanevetnél rám, miközben óvatosan húznám föl meleg papucsod. Vigyáznám a szavaidat és jaj, szótfo-gadnék, én lázadó gyermeked, féket és parancsot nem ismerő lelkem

mélységes szeretettel várná óhajta-saidat.

Bocsásd meg elinduló lányod hetyke elbizakodottságát, aki még nem ismerhette sem a szeretetet, sem az irgalmat. Alki nem ismerte az emberi kínokat és most visszatért, hogy elrejtse arcát, amelyről hiányzik Isten pecsétje: a tisztaság.

Mentséget szeretnék keresni s csak egyetlen egyet találok: a te szeretetedet. Megtanultam, hogy a szó hasít, mint a kés. Inkább meg-némulnék, semhogy mégegyszer megsértselek téged, akinek halványuló arca olyan halálos rémület-tel töltött el engem életed utolsó heteiben.

Csak úgy félkézzel labdáztam veled, a szeretetteddel, felkaptam, eldobtam, mellékesen, sietősen meg is csókoltalak néha. Ittam belőled, mint kimeríthetetlen kútból, gyön-geségednek élő vizéből s mire fel-támadó szeretetem végre egy-két

tétova szót megtalált, Isten kinyuj-totta karjait utánad.

Rosszkedvűen legyintettem, mi-kor egyikben azt írtad nekem, hogy neked külön írjak levelet, mert Apa/éjszaka ellopja tőled az én le-veleimet. Kilopja ruháid zsebeiből és nem adja vissza. Rossz tréfa, morogtam magamban és két hóna-pig egyetlen sort sem írtam.

...Jó így ruhád redői közé el-bújni. Melletted nem félek. Te el-fogadsz engem olyannak, amilyen vagyok: magányosnak, hallgatag-nak. Te nem kérdezel, mert tudod, hogy nekem kínos felelni, ha meg-kérdeznél: hogy éltem, míg távol éltem tőled? Mi vette el a hango-mat, miért lettem ilyen magányo-san ödöngő, egykedvű figura? Miért nem játszom én is valamilyen di-vatos figurát a világ sablonos szín-padán. Neked nem hazudnék, de jó, hogy előtted nem kell játszani.

Drágám, tudod, miért öltem meg magam? Megmondjam-e neked végre, mikor már nekem is dél-utánba hajlik életidőm? Elmondha-tom-e életem leggyötrelmesebb va-lóságát?

Dühös türelmetlenséggel, össze-vont szemöldökkel számoltam a per-ceket, ha trinánskodtál: „Ne tedd, gyermekem, ne tedd, drágám“. Te nem láttad, hogy milyen feszülten figyeltem valamire: kalandozó, té-ves gondolataimat zavartad. Mu-zsika szólt, hívogató muzsika és én önfeledten táncoltam.

Most önmagamhoz próbálok visz-szafelé indulni. Az öntudatlan gyer-mekkor vak boldogságához, ahol a legelső személy te vagy, felém nyuló karjaiddal.

Nyúlj felém, altass el újra. Öled-ben álmatlan szemeim lecsukódná-nak. Hajolj fölém, rémeket elűző ismerős mosolyoddal. Suhanj be fe-hér szárnyaiddal, tenyeredben hoz-zál nekem békés álmokat. Neked nem lesz nehéz, hiszen az anyáknak nem nehéz meglátogatni elfáradt gyermeküket...

...Ne menj még, egy percre... egy pillanatra... Csak azt akarom még mondani, hogy szerettelek. Na-gyon szerettelek anyám, csak... szégyeltem kimondani.

SEGÍTS!

Fekete felhők ablakában
halálos villám lángol.
Hídon, ha sietsz s botlik a lábad,
az örvény átnyalából.
Remeg a föld a talpad alatt.
Les a szakadék szája.
Nem a szél sír a hegyek felett,
apátlan magyar árva...
Lobban a csóva,
lángol az erdő,
kacagó sátor, hegedül.
Derékba roppan
és dől a szőlő.
Dél-Erdély népe menekül!
Testvér! Segíts!
Ne legyen vállód,
későn a lelkiismeret,
hogy ajtót zártál,
hogy meg nem láttál
egy esdő, kinyújtott kezét.
Testvér! Segíts!
Ki tudja, holnap,
nem neked kell-e kérned,
valahol, — valakitől,
életet,
irgalmat,
segítséget!

EAGYVA MARIA

Magyar nyelv és irodalom

Sokszor láthattam már közvetlen közelből a nyugati nemzetek asszonyainak a mi életünkkel szembe fordított, gazdagabb és színesebb hullámzását — még sem akartam volna soha semmiért sem más lenni, mint magyar.

Első eset, hogy beismerem, igen szeretnék sürgősen svájci állampolgárrá átvedleni egy időre, mert mit tagadjam, szenvedélyesen vágyom e nehéz tél küszöbén a villanyszálakkal átszótt, fűthető pizzamára, sőt a jácintkék-lakkos villanykályha, de még a prózai villanyorszívó is mód fölött lelkesít Helvécia irányában. Allig hat hétig kellene berni vagy genfi óslakónak lennem s biztos, hogy a fentebbi drágaságok játszva az ölembe hullanának, mert...

*

...igen, elmondom végre a magyarázatot.

A mindig valami új ötlettel meglepő svájci asszonyosság — félig divatlap, félig irodalmi, félig társadalmi magazinfajta, amely csodálatos közvetlenséget, közelséget teremt nemcsak a szerkesztőség s az olvasók között, hanem az előfizetőtábor is egyetlen szoros baráti körre olvasztotta össze — legújabb számában jött ki szokásos évi körkérdesével. Természetesen, csak svájci olvasók számára. Hogy ez a legkevésbé sem új kiadóhivatali fogás kezdettől fogva viharos sikert könyvelhet el, ennek oka először is a feladott kérdés leghétköznapibb egyszerűsége, amelyre azonban filozófikus bölcsességgel is lehet felelni, másodsor (valószínűleg ugyan, hogy a sorrend fordítva helyesebb!) a kitűzött díjakkal való bőkezűség, amely hozzá még mindig alkalmazkodik az idők-höz, így idén főképpen a meglepetést szolgálja. Szén vajmi kevés akad ma ugyanis a szobaszellőzést is szigorúan szabályozott Svájcban, a vízierőművek termelte villamosenergia azonban ellensúlyozza a hiányt, arról nem is szólva, hogy számtalan talál-mányra ösztönzi a didergőket, hogy csak a vékony elektromotorokkal befuttatott selyempongyolókat és hálórúhákat említsem.

Az ideai iskolai dolgozat versenytétele egyébként így hangzik:

„Legfeljebb harminc nyomtatott sor terjedelemben tessék beszámolni a női hiúságnak idáig látott vagy tapasztalt legkimagaslóbb esetéről. Nem eszmefuttatást kérünk, hanem magyarázat nélküli igaz történetet, amely önmagáért beszél!...”

Első olvasáskor, bevallom, elöntött a sértődött harag, mint mindig, mikor a hiúságot különleges és kizárólagos női tulajdonságként könyvelik el.

Hiúk vagyunk? Lehet... de kicsoda könnyű fajsúlyú, ártatlan-ártalmatlan játék az, amelyet

a női és a férfi hiúságról

egy választékosabb szép szó, egy ügyes ajándék, egy finoman kifizetett kalapszámla is leszere. S kicsoda rettentő terror, kicsoda súlyos veszedelem ehhez képest a férfihíúság.

Női divatbábok!... halljuk annyiszor a szinte őskori előítéletet, mintha Alkybiadestől és Petroniustól d'Orsay gróflig, Brummel, Le Bargy, Sagan herceg, Byron és Wilde eleganciájáig nem lett volna ugyanannyi megszállottja a férfipiperkőcségeknek is szerte a földtekén!

Női divatörületek? Tékozlás? Pazarlás? Mintha bizony csak asszonyi kiváltság lenne ez is! Mintha a férfidivat kiskatéja nem mutatna fel elég csodabogarat; mintha a férfiak viselete ellen nem is zúgott volna fel sosem tömegmegbotránkozás, rendőri, kormányhatósági intézkedés: mintha bizony a fényűzésre való pénzszórás csak nőnemű vétek volna!

A XVI. században például törvényben kellett kimondani — még hozzá a józan Németországban! — hogy egy nadrághoz

NYOMDÁSZOK

Olombetűkre úgy hajolnak,
mint őszi köd a szürke földre
s úgy hull rajtuk át a szépség,
mintha életük égben élnek;
ég és föld között mindörökké.

Melegtől fényes, izzadt arcuk
elsápad olykor néha, néha,
mert az ólom, az parancsol,
törvényt épít hideg szavakból; —
A lélek él, — a test a préda...

S csak állnak, állnak imbolyogva, —
míg a hasábok egyre nőnek,
betűk, sorok és oldalak
s a kezükön átfutó szavak
nekifeszülnek az időnek.

Es bölcsek ők; csendesek, némák,
oly hallgatagok, mint a szentek,
magyar égen futó felhők,
biztosan, nagy csaták előtt
a viharoknak így mehetnek.

S milként a telek, tavaszok
urai ők szeles időnek;
szürke ólomra hajolnak
s várnak; majd jobb lesz a holnap,
Vajjon ki érti... ki érti őket?...

BIRÓ ANDRÁS

12—14 rőfnél több posztót tilos felhasználni. Tekintélyes megszorítás, ha tudjuk, hogy az a bizonyos Pumphose százharminc rőf anyagot is benyelt; XIV. Lajos pedig egyenesen drága csipkeanyagból készült tunikafélében pompázott nadrág helyett. Ebben az időben a brabanti, bruxellesi csipkeverők sokkal inkább is férfiak, mint nők számára dolgoztak, később pedig még a harctéri tiszték egyenruháján is annyira fontossá vált a csipkedísz, hogy a francia-spanyol háború bekerített seregei külön parlamenten útján kértek és kaptak az ellenségtől csipkekeskedőket, akik ujjal pótolták a vitéz urak elrongyolódott csipkegallérját, kézfélit... s hány terhelés adat meg, amit a történelem a férfiak hiúságáról feljegyzett!

Mialatt átvillannak agyamon az erősebb nem elleni példák...

*

... a női hiúság emlékeztetesebb esetein is végigfutok hírteiken s gondolkodás nélkül már írom is a körkérdesre felelő pályázatot, szűkszavú tárgyilagossággal, a közölt szabályok szerint:

Elmúlt nyáron történt Párisban. Gyönyörű francia barátnőm tizenkétéves kislánya súlyos tüdő- és mellhártyagyulladásban feküdt az egyik kórházban. Már túl volt a közvetlen életveszélyen, de minden a rettenetes legyengülés feljavításán, a bőséges és változatos táplálkozáson múlt, szóval a legnehezebb problémán, a különösen zsírfélékben, tojásban, friss vitaminokban szűkölködő francia fővárosban. Mi, akik ehhez képest még mindig lucullusi pazarságban dözsölünk, fel se tudjuk fogni az életmentő csodát: a valahonnan vidékről beküldött kosárka tojást, néhány deci finom olajat s három-négy spanyolországi citromot, amelyet a kislány egyik rokona vonta meg a szájától. A szép asszony — aki mellesleg mondvá rajongott és remegett az egyetlen gyerekért s akit igazán jó és önfeláldozó anyának, hűséges, türelmes ápolónak ismertem meg — örömtől lelkendezve mutogatta nekem a tündérországi csodákat s boldogságtól kipirult arccal készítette a „valódi“ limonádét a láztól szomjas kislánynak a szájvízű álgymölcszörpök után... s nem és nem tudtam rávenni, hogy legalább egy falatot lopjon le magának is a végre „igazi“ tojással-olajjal sütött csabító illatú omléttból!

Két-három napig nem tudtam aztán belátogatni a kórházba s egy kora reggel, amikor végre újra bementem... ott találok barátnőmet a tükör előtt, amit egy pohárban buzgón keveri a citromlevet, a tojás sárgáját, az olajat... s még buzgóban keneti fel arcára ezt a borkisimító pakkolást, mialatt a beteg gyerek ismét a régi sovány Viandozot (forró vízben feloldott álhúsleveskocka) reggelizi...

— Tudod, milyen botrányos rosszak ma a kozmetikai szerek — jegyezte meg lengén a praktikus dáma — igazán szerencse, ha az ember valami nem pótlanyaghoz tud jutni...

Nem fűzők az esethez semmi megjegyzést...

*

... és várom a jól megérdemelt első díjat.

KEGYETLEN ÖREGSÉG

Szomorú felnőttek lenni. A gyermekeket s a véneket szeretem. Mindig hozzájuk húzódtam. Szeretek írni róluk. Ma, különösen. Olyan gyorsan kellene felejteni, mint a gyermek, olyan kicsit félni és olyan végtelen gazdagnak lenni időben. S mint a vének, bölcsen felejteni kellene a közeli napokat. Csak a szépet, a semmit őrizgetni. Nem félni semmitől, hiszen nincs már miért. S megbékélni az eltelt idővel.

Csak mi estünk kétségbe, mi félnünk, mi küzdünk, mi harcolunk, mi védekezünk, szomorú felnőttek. Mert a mában gyökerünk.

Köröttem, mint valami meseországban, csupa gyermek csupa öregember él. Élnék? Nem. A gyermekek játszáka, az öregek mesélik a borzalmakat, ami minden nap megeshet velünk s köröttünk, mindenkivel.

A felnőtt férfi és a felnőtt asszony hivatalba jár Pesten. Gyötrötten, lázban égve érkeznek ide, hogy meglátogassák a gyermeket s a nagymamát egy szombati napon. Mi történhet bennük és velük? Mit élnek át? Mit kell szenvedniük? Megpihenni s látogatni jöttek.

S másnap a kislíukat bekötött fejllátómon vizont. Piros hecserli boggyóval vért is mázolt a fejkötésre. Egy sereg gyerek

közt ül a homokban. S a homok-óvóhely éppen beomlik; zuhog a sárgalacsin bomba s ő megsebesül . . . Vérzik a feje és jajgat:

— Jaj, szegény kisfiam, ha ezt tudná, ott messze, Somogyban!

Estefelé, mikor már visszavitte a látogatókat a vonat, a nagymama jön át hozzám. Ugy mondja, mint egy színes, de messzi, messzi mesét:

— A szemközi üzletből egy autóalvázat röptetett be a légnomás a pesti lakásunkba. Ráfeküdt a nehéz szerkezet a kis ripaszal bevont, cseresznyefa szalóndiványra — mondja a fiam, meg a menyem, hogy indítani se lehet. A diványunkra feküdt. Ablak egy sincs épen — mondja a fiam . . .

— S ha veled történe meg?

A nagymama mosolyogva rázza a fejét, hogy félbeszakítson. Mi történhetne még vele? Annyit látott. Annyit élt. A földi javakat már nem sajnálja. S az életét se.

— Es az unokád?

— Az az ő dolga-baja lesz, Kicsi még. Majd hozzánó az ereje ahoz, amit el kell viselnie s ha nem élne nagy kort, hidd el, azért lesz, mert úgysem lett volna életrevaló. Már olyan életrevaló, amilyen jutott volna neki . . .

— S a fiad?

Nagymama sóhajt. Az nehéz. Felnőtteknek lenni.

— Neki bizony szenvedni kell.

— De miért?

— Abban a korban van ő, kedvesem.

— Ti, amikor annyi időséket voltatok, mint ma a fiad, nem szenvedtetek.

— Azt hiszed? Szenvetünk. Máskép, de mégis. Mindenki annyit szenved, amennyit elviselni képes. En például mindig beteg voltam.

— De ha most volnál a fiad korában, beteges volnál s úgy kellene robotolj és küzdj, mint ő?

Anyóka nevetve rázza a fejét.

— Belehalnék. S akkor már nem kellene se szenvedni, se küzdeni. Te, — mondja s ravaszul kacsint, — aki nem hal bele a szenvedésbe, az lesz olyan erős, hogy nem kell sajnálni . . .

— Élni jobb! — mondom konokul. —

Anyóka kegyetlenül mosolyog:

— Ez olyan, — mondja — mintha a körtefa perbeszállna a viharral, hogy néhány éretlen gyümölcsét miért tépte le.

— Neked nem fájna, ha a fiad . . . ?

Elkomorul.

— Belehalnék. De . . . az öreg fák sorsa ez, — Már megint mosolyog s felkél, beburkolja fejét. Elitotyog.

Ünnepi
Ártek

Palocskai István

Csapó Mária, Magdolna és vitér
Kérey Hugó százados
(nemes Jakab felv.)

FIALA FERENCET, a jobboldali sajtó régi vezető munkatársát a m. kir. miniszterelnök október 20-án a miniszterelnökség sajtópolitikai és sajtóközigazgatási osztályának vezetésével megbízta. Az elismerést jelentő megbízatás Fiala Ferenc személyében kiváló és agilis újságíróért. Ugyanekkor a m. kir. miniszterelnök Haefler István min. tanácsost, a miniszterelnökség sajtópolitikai osztályának vezetőjét és Dulán Elek min. tanácsost, a miniszterelnökség sajtóközigazgatási osztályának vezetőjét e megbízatásuk alól felmentette.

*

HAEFFLER ISTVAN min. tanácsost, a miniszterelnökség sajtóosztályának volt vezetőjét kérték fel a Magyar Távirati Igazgatósága a felelős szerkesztői teendők ellátására Zimmer Ferenc fő- és felelős szerkesztő nyugalombavonulása alkalmából. Haefler István korábban hosszú éveken át működött, mint a MTI politikai szerkesztője.

*

KISS FERENCET bizta meg a kultuszminiszter a Nemzeti Színház ügyeinek ideiglenes vitelével, miután Kovács Aladár, a Nemzeti Színház nemrég kinevezett igazgatója, egészségi okokból lemondott állásáról, addig, amíg a végleges igazgatói kinevezés megtörténik.

BUDAVARY GYULA a kitünő, tehetséges fiatal író „Mesél a bandura” történelmi mondák és elbeszélések Ukrájából című kötetét, amely nem rég hagyta el a sajtót, ajánljuk olvasóink figyelmébe. A könyv ára 10 pengő. Megrendelhető a Nemzeti Életkiadóhivatalában, VI., Berlin-tér 2.

*

ÚJ KISMAGYAROK, Karácsonyi Kálmán min. tisztviselő és felesége Kovács Teréz Csibinek, Sas-halom, Tibike fiacskájuk mellé

Márta Mária leányuk született. Keresztszülők: Karácsony Antal Tpsz. Z. 641 és Csubay Anna. — Kristóf László poroszli ref. kántortanító és neje Kiss Irénke örömmel jelentik, hogy László Levente kisfiuk mellett három kislányuk született, akik közül kettő egészséges és a keresztségben Ildikó Ilona és Margit Zsuzsanna nevet kapták. Keresztszülők: Kiss Lajos állomásfelügyelő és neje, Királd és Bartalis János s-jegyző és Gaal Piroška tanítónő, Poroszli.

Szűjártó Károly szfv. tanár neje Illatky Ica tanárnő, Lacika, Juditka, Kereszka, Gyurika, Márta gyermekével, Budapest

Amikor a kocsi a kövesútról a düllőre kanyarodott s nagy porfelhőt verve előlépött a határkút mellett, az ember meg-rémült a hajtószárat. S a fák közül elő-mosolygó, sárgaruhás épületre mutatott.

— Próbáljanak itt is szerencsét. Magá-nos kisasszony a tanító. Hátha kiadja az egyik szobáját.

A porköpenyes, szemüveges pesti taná-csos letörölte izzadó arcáról a port. Intett fiának, lányának, hogy: no, gyerekek. És leugrott a kopott parasztkocsiról. Aztán a nyitva álló léckapun belépett az iskola hűvös kertjébe. És míg az ezüstbőrű nyár-fákat, a sirdogáló szomoruifűzfákat, a sárgaviolákat, a piros és fehérképű mus-kátlikat figyelte, arra gondolt, hogy ugyan hány helyre kell még bekopogtat-niok, míg helyet találnak.

Mert Pestről nem akartak eljönni. Sem ő, sem a gyerekek. Húzták-halasztották is a költözést mindaddig, míg a rokonok azt nem mondták: elég volt. A gyerekek tönkremennek az örökös övöhelyi rette-géstől és virrasztástól. Falura kell őket vinni, vagy tanyára. Erre összecsomagol-ták a legszükségesebbeket. Lejötték ide, az ő szülőfalujába. Hátha itt a régi rokonság, atyafiság révén hamarabb találnak kiadó lakást. Dehát hiába járták végig tiszser is a falut. És hiába keresték a régi sógoro-kat, komákat. Ki elhalt közülük. Ki agyon-véntült. Ki elkerült más határba. A gre-ekkori cimborák közül se került elő senki. Az elmúlt hosszú esztendő alatt másfél sodorta el mindet a szél. Így odáig jutot-tak, hogy kocsit fogadtak. S nekiindultak a tanyáknak. Ott majd csak akad egy kis szoba és konyha valahol. Azonban a piros-fejű, fehér ruhájú tanyák közt is hiába kereskedtek reggel óta. Eddig mindenütt azzal fogadták őket a hűmmögő asszo-nyok:

— Magunk is sokan vagyunk. Nemhogy még másnak helyet tudnánk adni.

Igy értek oda, hogy a fehérbajuszos ko-csis tanácsára most az iskola előtt lesik a virágokat, a baromfiudvarban káráló, fe-hérbóbítás tyúkokat, kacskákat, libákat. És arra gondolnak, hogy ha itt se kapnak helyet, ugyan a világ melyik táján keres-kezdjenek még.

A tanácsos bekopogott a lakás hallegaj-táján. A gyerekeknek intett, hogy állgasa-sanak. S mikor az ajtó kinyílt, nagyot só-hajtva köszönt a tanítóknak.

— Csókolom a kezét. És bocsánatot ké-rek, hogy alkalmatlanokom. Doktor Zsiros István tanácsos vagyok Budapestről.

— Megismertem volna, ha nem mondja is a nevét, — mosolyodott el szomorkéan Szalay Marika és intett a gyerekeknek. — Parancsoljatok beljebb, kedveseim.

Zsiros István tanácsos úgy nézett a lányra, mintha kísértetet látna. S mint a sziporkák a tüzből, úgy patogtak elő ko-ponyájából a gondolatok. Látta önmagát, mint fiatal fogalmazót. Akkor udvarolt Pesten Szalay Marikának. Titokban el is

Finnországban a menyasszonyválasztást „szébeszélő” hét követi. Az öregek mind-ent elkövetnek, hogy az egymásnak tetsző fiatalokat szétrágalmazzák. Mindennek el-mondják a legényt a lány előtt, és a lány-ról sem állítanak semmi szöveget és jót, az öregek szerint minden lány lusta, akiből nem lesz jó feleség... Persze a fiatalok is összefognak és biztatják egymást: Nem kell hiúni a szébeszélőknek!

Ezért csak nagyritkán sikerül egy-egy pár szétugrasztása. A fiatalok kiállják a rágalmazó próbát és a hét leteltével meg-tartják a hivatalos eljegyzést is. Érdekes, hogy faluhelyen egy kis pénz gyűjtene a „macská” számára...

A kemencére dobott macskapénz egészen tekintélyes összeget tesz ki s aki nem ad macskapénzt, az ígér valamit a meny-asszonynak — de ezt ott olyan komolyan veszik, hogy végrehajtással behajthat a szőszegő ígértől.

*

Szépsegtitkok. A szépség ott él, ahol asszonyok élnek! Nemcsak Európában, ha-nem a földkerekség minden táján hódolnak a nők a szépség előtt...

Az afrikai szépségek is csodálatos frizu-

jegyezte. De, hogy szülei a lány szegény-sége miatt más városba helyeztették és mindenféle fenyegetéssel eltiltották tőle, megszokadt közöttük minden érintkezés. Szalay Marika el is tűnt előle, úgy, hogy még a hírért sem hallotta soha. És most itt hozta őket össze a sore egy tanyai iskolá-ban, ahol csendet és békességet keres a gyermekeiknek.

Zsiros István nem tudott megszólalni a meglepetéstől. Nézte a lányt, akinek vala-mikor csókos sétákon annyiszor suttogta fülébe, hogy szerellek. És akít mégis el-hagyott. Nézte gyermekeit, amint Szalay Marika kezét fogva belépnék a hűvös, tiszta előszobába.

S úgy érezte, legjobb lenne visszafor-dulni a küszöbről. És szó nélkül vissza-menni Pestre, nehogy még tapintatosan kidobja ez a lány, akiben megfototta a legszebb álmokat.

— Maga nem jön be, Pista! — szolt rá mosolygva a szoba ajtajából Szalay Ma-rika. És kitárta előtte az ajtót. — Tessék.

— Készönöm, kezét csókolom, talán in-kább... azaz bocsánat... de nem alkalmatlanokunk tovább, — dadogta zavartan Zsiros István és intett a gyermekeknek, hogy mennek tovább.

A gyerekek azonban körülfogták Szalay Marikát. Az egyik jobbról ölelte. A má-siék balról. S egyszerre ketten magyaráz-tak neki.

— Tudod, Marika néni, te pontosan olyan vagy, mint a mi édesanyánk volt, aki ta-valy halt meg. Amikor megláttunk, rögtön ő jutott az eszünkbe — hajtotta sebesen a fiú.

— Még a hajad is olyan. A szemed is olyan szelid. Első pillanában megszerete-lek — kiabálta a kislány és odahúzta az édesapját. — Gyere, édesapa, nézd, úgy-e igazat mondok?

Zsiros István sápadtan hallgatott. Be akart szólni a gyerekekre, hogy hallgassa-tok, elég volt a feleségéből. De azok rá sem hallgattak. Csak magyaráztak Szalay Ma-rikának tovább.

Szalay Marika elgondolkozva simogatta a beszéd alatt gyerekek haját. És lassan megértett mindent. Megértette, hogy ez a két árva, kik egy év óta anya nélkül kin-lódnak, voltaképpen az ő két gyermeke. Ő lett volna az édesanyjuk, ha akkor a szü-lők el nem üldözik mellőle a vagyon miatt fiúkat. De Zsiros István elhagyta akkor őt. És gazdag lányt választottak neki felesé-gül. Talán boldog is volt mellette. Ki tudja? Ő pedig sírva számolta a napokat. Elhelyeztette magát ebbe a világvegi iskol-ába, hogy emlékeinek éljen. S a másik gyermekeit simogatva, mindig az ő meg nem született gyermekeire gondoljon. Így élt máig, míg be nem kopogtak az ajtaján. És előle nem hozta a sors kocsija a düllő poros útján a régi, hűtlen szerelést, dok-tor Zsiros Istvánt. Szalay Marika simo-gatta a gyerekeket. Nézte a verejtékét tör-rülgető férfit. Mennyit öregedett, mióta nem látta. Bizonyára, neki se volt szintis-tizta méz az élete.

— Üljön le, Pista — mondta neki szeliden s tovább hallgatta a gyerekek csacsogását.

Doktor Zsiros István leült a fotójá-ba. Megköszönlte a torkát tiszser is. Neki akart fogni a beszédnek, hogy édes Marika, bocsásson meg, de mi elmegyünk innen. Bocsásson meg azért is, hogy akkor azt megtettem magával. Megbántam már ezer-szer. Csak ne mosolyogjon olyan szeliden. És ne simogassa a gyermekeim haját. De egy hangot nem tudott kimondani. Csak nézte Szalay Marikát, hogy milyen szép még most is, egész fiatal. Nézte a lányát, a fiát. És nem tudta megérteni, hogyan szerethették azok meg egyetlen pillantás ulán az ő első, igazi nagy szerelmét.

Zsiros István csordultig szívta a mellét. Még mindig nem értette az egész helyzete-t. Azt hitte, kánt ül a kocsin, a poros düllőn és álmodik! Akkor riadt fel elgon-dolkozásából, amikor a lánya azt kiabálta. — Ugy-e, Marika néni, itthon maradunk nálad!

— Itt maradtok — susogta Szalay Ma-rika kedvesen. S odanyújtotta kezét a fér-finak: — Isten hozta haza, Pista.

Zsiros István odabukott a lány elé. S szóltanul megcsókolta a remegő kezét. — Marika.

Női világhírűdés

rákat remekelnek gyapjas hajukból, sőt még a hajuk színet is meg tudják változ-tatni... Palmaolajjal kevert égetett anya-got használnak a hajszínezéshez, ezzel ko-nik be a hajukat s az így kezelt haj vörös színű lesz. Aki igazán divathölgynek szá-mít, az nem egy színben viseli a haját, ha-nem a felét megfesti vörösre, de a felét természetes sötét színében hagyja.

A kétszínű hajból készűl a frizuraesodal Fodrász nincs, de a jóbarátnő vállalkozik egy-egy ilyen csoda felépítésére.

Fejdiszűl kagylókat, gyöngyöket, csillogó fémlapocskákat használnak, aztán az egész frizurát lekötik szorosan egy kendővel és addig le sem veszik, míg meg nem szá-rad a keményre kiképzett hajcsoda!

A frizura hetekig tart, de végül is újra kell festeni és építeni.

Ha pedig a hölgy megunta kétszínű ha-ját, örül faszénporral visszavarázsolhatja — feketére...

*

A lipcsei állatkertben néhány hónap óta egy tizenkilencéves leányzó teljesít szolgá-

latot, mint — ragadozóápolónő! Szerződe-tését eleinte úgy az igazgatóság, mint szü-lei ellenézték, de a próbaidő olyan nagy-szerűen sikerült, hogy még a férfikollégái is irigykedve beszéltek állatitatómői ké-pességéről... Az igazgató pedig annyira értékeli a fiatal ügyes ápolónő tudását, hogy — állítólag — megfigyelte, hogy éppen a legvadabb és legnehezebben kezel-hető vadállatot vele szemben szinte lovag-ság magavisletet tanúsítanak és sokkal jobban szót fogadnak, mint a férfi-ápolók-nak...

*

A nyugatafrikai francia hatóságok elha-tározták, hogy a bennszülötéknél megszün-tetik a többnejűséget. A kormányzósági hi-vatalat erre számos fekete küldöttség ke-reste fel, hogy ez ellen a terv ellen a leg-élesebben tiltakozzék. A legmeglepőbb azonban az a tény volt, hogy éppen a nők protestáltak a leghevesebben. Éspedig azért, mert a többnejűség szerintük szociá-lis intézmény, hiszen így a munka több feleségre oszlik szét, amit különben egy-eten hitvesnek kellene teljesítenie... Ilyen körülmények között valószínű, hogy a tervbevett reform egyelőre csak — terv marad...

Dalmácia! Kéken szálló hajófüst illatát hozza a szél. Kopár hegyek tövében meredek sziklák lapulnak; dús pálmák, sötét fenyők, hűsöselevelű kaktuszok zöldje mosolyog. Az agávék hosszú lándzsája merev mozdulatlansággal szúr a forróságtól remegő levegőbe. A sziklák tövében örök muzsikáját mormolja a kék tenger s a sziklák fölött fehér házak, erkélyes paloták, zengő harangtornyok ragyognak az azúrkék háttérben.

A tizennegyedik század óta Velence művészete nyomja rá bélyegét a dalmát városokra. A gótika frissen keveredik itt a velencei stílussal s magábaszívja később a nyugateurópai barokk utolsó fázisának jellegzetességeit is. A templomok alkonnyati harangja Niccolò Fiorentino nevét zengi, Francesca da Giacomót, Sanmichelét és Giovanni d'Alessiót... Ezek a művészek az olasz lélek stílusérzékét, szépségszeretetét hozták magukkal, hogy beleépítsék a tájba, belezengjék a tar sziklák, zord hegygerincek, napsütötte utcák, fenyőligetek és magános szigetek közé Velence örök üzenetét. A dalmát templomok homályában izzó örökmécsesek rubintfénye Tizian, Tintoretto, Palma Vecchio, Roselli és Bassano képein villan meg, de komoly és égi fényekben sugárzó vásznakkal díszítették templomaikat a dalmát festők is: Medulic, Culinonic és Bozidarevic, akik — hogy nevük is ragyogjon és muzsikáljon — olaszos hangzású neveket vettek fel s így lett belőlük Meldolla Schiavone, Giorgio Schiavone és Niccolò Ragusino...

Az ős vidáman harsonázik aranykürtjén. Az éjszakák csendjében ezüsthold táncol a tengeren s a pálmalombok közül halk muzsikaszó száll a végtelen víztükör felé. A szőlőlugasokban aszuvá zsugorodik a mézédés szőlő, hogy esztendőre rubint-

Agávék és kaktuszok közt Hvar csendes kikötője...

CLEMENTIS ERVIN,

Tenger, virágok, sziklák — mosolygó Dalmácia

vörös „prosecco“-val koccinthatson a nyáron sült szopósmalac gyenge húsával jóllakott vendég. A kis kávéházak fölött a sűrű törökkévé illata leng. Halászkok lépése kopog a hajnali utcákon s fügebokor alatt tálalják eléd az izes reggelit.

Délelőtt fehérszárnyú vitorlás száll veled a kékesen ringó hullámokon. Déliben ódon kiskocsmák félhomályában rákot bontogatsz, délután a szűk és homályos sikátorokat járod, bekíváncsiskodsz a velencei oroszlanokkal ékesített erkélyeken, kapuboltozatokon, alkonnyattal pedig kísétálsz a tengerpartra, hogy a szélcsendben szárnyzegetten pihenő „trabakkolo“-k bendőjéből elővándorló liszteszások, olajshordók útját figyelj vagy integess az esti hajó kilágitott ablaksorának...

Mennyi színt, mennyi bűbajos emléket jelentenek számunkra a dalmát városok. Este még itthon vacsoráztunk s egy kényelmesen átaludt éjszaka után már a tenger mosolygott be a vonatablakon. Susak modern házainak s a Tersatto ősi Frangepán-várának alig tudtunk időt szánni, mert a móló mellett ott várt már a piroscsillagos fehér hajó, hogy meginduljon velünk a festői dalmát partok felé...

Cirkvenicában vidám strandéletet láttunk, Rab szigetének ősi tornyai úgy intettek felénk, mintha álmaink mesevárosa elevenedett volna meg előttünk. Trogir szépségei közül nehéz kiválasztani a legszebbet, mert a városháza leheletfinom oszlopai, Niccolò Fiorentino híres székesegyháza, Szent Borbála bazilikája, a hűvös-csendes dominikánus kolostor vagy a velencei Camerlengo erődítményei egyformán a szívünkhez nőttek. Split régi levegője, sok műemléke Diocletianus császár

korába vezet... A csodálatos szépségű római emlékek, márványtáblák, leomlott falak, tört oszlopok közt tarka moziplakát hirdeti Zarah Leander és Alida Valli filmjeit... S végül a dalmát építőművészet remeke, a legszebb és legragyogóbb ékszer: Dubrovnik (Ragusa) az „Adria gyöngye“, amelynél szebbet, színesebbet, művészbibit aligha láthat utas a nagyvilágban. Evszázados, büszke bástyák, öreg tornyok, komor kőfalak védik a tenger felől ezt a szépséges, régi várost, amelynek szelíd tengeröblében még decemberben is megmárthatod magad. A parkokban s a márványpaloták kertjeiben mindig zöld a lomb, mindig illatos a virág. Ciprusok, pálmák, agávék, opuntok, aloék és narancsfák illatoznak tavasztól őszig, téltől tavaszig s egész nyáron át, a táj pedig úgyszólván szüntelenül sugárzó napfényben ragyog. Még az olyan parányi halászfalucaknak, mint például a Hvar szigetén megbújó Vrbaskának is dús kincsek jutottak: Vrbaska templomában Tizian, Veronese és Palma Vecchio képeit csodálhatod...

Horvátország páratlan kincse ez a táj, mely szépségével a föld bármelyik vidékével felveheti a versenyt. A levegő télen is langyos és illatos, strandolni úgyszólván az egész évben lehet... A kék vizen játékos delfinek követik a hajó ezüst csikját s mikor alkonnyattal befördülünk a sziklák alatt meghúzódó kikötőkbe, sárgacsőrű, hófehér sirályok visítognak eszelős örömlükben, hogy új vendég érkezett. Hazatérő halászbárkák suhannak el a hajó hatalmas teste mellett. Pici lángok égnek a bárkák orrán s a lámpák sugarának vörhenyes fénykörében felragyog a hajó orrába illesztett Madonna-szobor, hogy áldott mosolyával végigsimogassa a homályba süllyedt, csendes világot...

Diocletianus császár palotájának romjain épült Spalato városa

Esküvő az AMAZONMENTI KASTÉLYBAN

IRTA:
FARKAS ISTVÁN

Mikor a tiszteletes megérkezett az Elená-ranchre, ebbe a pompás amazonementi kastélyba, már minden készen állt a különös esküvő lebonyolítására. Elena Campabella, a sokszoros milliomos dél-amerikai farmer egyetlen leánya, mint menyasszony, ott állt a vigyorgókoponyájú, sárgultbordás csontváz mellett, amelyet mint vőlegényt, erre az ünneplés alkalomra vastag üvegszekrénybe állítottak. A szekrény előlő oldalán aranytáblán ez a szöveg:

FRANCESCO BELMONTE
élt 32 évet
meghalt a Zöld Pokolban

A vendégek némán álltak a hűvös, hatalmas tereben, melynek vastag falait a trópusi forróság hiába ostromolta. Az ablakok előtt pálmák ringatóztak s a terrasz előtt néger cukornádgyökök vonultak lassan a távolba. A park fái közül ide csillogott az Amazon tajtékzó, szürkés-kék vize, melyen roppant csónakok, bárkák szállították a kávé, nádat, banánt kelet felé, a víz sodrát követve.

Alaposan, becsületesen meggondoltam: örök hűséget akarok esküdni Francesco Belmonte-nak, akit szerettem és szeretek halálában is — jelentette ki a tiszteletes kérdésre a ragyogó szépségű fiatal leány — s fogadom, eskümhöz soha

hűtlen nem leszek. Büntessen meg az Úr a legszörnyűbb büntetéssel, átkozzon meg a világ, haló poraimat ne fogadja be a föld, ha életemben más férfire emelném szemem szerelmemmel. A vőlegényemmel én találtam meg Isten különös rendelkezése folytán, csodával határos módon — és most már meg is akarom tartani magamnak halálomig. Tiszteletes úr, adja erre az eskümrre az áldását.

Ezt a pap nem tagadhatta meg. Megtörtént tehát az ünnepies aktus. Brazília egyik legszebb virága férjhezment egy tépett, kígyómarta, tört csontvázhoz. A vőlegényt ezekután elhelyezték a kastély kriptájában, a menyasszony pedig még azznap hajóra ült és elutazott messze föl a RioNegron, egy istenhátamögötti miszsióállomásra. Mikor néhány esztendő múlva megint arrafelé vetett a sors, ahol ezt a borzalmas esküvőt átéltem, megtudtam, hogy Elena Campabella már egy columbiai leprastelep ápolófőnöknője... Tehát hű maradt a halottjához, akit oly kímondhatatlanul szeretett...

Egy ember eltemetkezik a magányban. Lemondunk róla s ha szeretjük, megkönyözzük. Ritkán tart a fájdalom egy esztendőnél tovább, aztán már csak a kegyelet és emlékezés szép, de nem kinző szokása köt össze bennünket vékony szálakkal. Az emlékezés jogánál fogva tehát ismerjük meg a különös eseményt előidéző előzményeket. Mert itt olyan eset történt, amit semmiféle lélekűvár megmagyarázni nem tud s aminek titkát talán csak évezredek múlva fogja megoldani a tudomány.

...Akkor is tűrhetetlen, forró, nedves-páráns éjszaka volt, mikor a Campabellaház könyvtárszobájában a szép Elenával a hatalmas térképek fölé hajoltunk. Elena illatos haja megérintette arcomat s finom ujjai néha közel kerültek az enyémbe. A hajóm ott ringatózott a birtok magánkikötőjében és az Amazonas fiai, csupa kistermetű, eszerzettbőrű indián, énekelve rakták a hajó öblös raktáraiba a kávészákokat. A leány nem nézett ki a világos éjszakába, nem érdekelte a Hold és a folyam. Pedig valahol a lugasok egyikében talán éppen neki szólt a gitár s egy szerelmes férfi lágy éneke. Neki dúdoltak a folyam hullámai s őt ünnepelte a Hold, amint a fák közül rákacsintott. Elena a Zöld Pokol, e titokzatos, ismeretlen világ térképe fölé hajolt. Vonalak, körök, színek és árnyak váltakoztak a vastag papíron és árnyak szaladgáltak a könyvespolcokon, a félelmetesen árnyékolt háttérben. S esend volt idebent és künn élet vihancolt. Árva szunyog zümmögött a fejünk körül s egyik sarokban halkán koppan valami.

Abban a pillanatban, mikor odanéztem, Elena felsikoltott.

— A kék pont! Nézzé! A kék pont! Itt kell lennie! Istenem!

Esküszöm mindenre, ami szent nekem, magam is láttam a kék pontot. Mint parányi, gyújtófej nagyságú kő, vibrált a térkép egyik fehérenhagyott részén! Lehetetlen volt összetéveszteni más, odarajzolt kék foltokkal. Nem is akadt a közelében

ilyen, hiszen az a terület, amelyen megjelent, még nem látott fehér embert. S a kék pont egy perccel ezelőtt még nem volt ott!

Nem is maradt sokáig, talán két lélegzetösszat, aztán szétfoszlott a semmibe. S én, nem tudom miért, piros ceruzámmal megjelöltem a jelenés helyét...

Mánap már szerelték azt a hatalmas expedíciót, amely a Rio Salvados hosszában majd átkutatja a terepet, amelynek térképhelyén a kék pont megjelent. Elena ugyanis határozottan állította, ott kell megtalálni Belmonte-ot, a vőlegényét, a híres utazót, aki a Zöld Pokol, a Mato Grosso annyira ismeretlen táját feltárta már, de arról az utazásáról, amelyet másfél évvel ezelőtt kezdett, már nem tért vissza. Hét hónap helyett immár tizen-nyolc telt el. A Zöld Pokol elnyelte őt is, mint anyai másf és Elena nem akarta csak így odaadni azt a férfit, akit az életénél is jobban szeretett.

Lázasan sietett mindenki. Gépfegyverek, repülőgépek, emberek, tudósok, orvosok... száz és száz ember nyüzsgött a kastély előtti téren. S két nap múlva elindult a nagy menet s három felderítőgép, amelyek közül egyik meglepő eredménnyel járt. Pontosan ott, ahol térképünkön a rejtélyes kék pont megjelent mindkettőnk szemelátára, megtalálták Belmonte Franciscót, a híres felfedező. Őt másik holttest társaságában ott sárgállott a csontváza egy erdei tisztáson, ahol kétségtelenül az őserdő kegyetlen indiánjai támadták meg. Húsát régesrégén eltüntették csontjairól a vadon állatai, kigyók, hiénák, férgek, hangyák. Csak egy kis papírlapot hagytak épen s ezt Belmonte oly szorosan zárta a tenyerébe, hogy alig tudták az orvosok kifejtetni ujjcsontjai közül. Nem írt a papírlapra többet a szerencsétlen férfi, csak Elena nevét. Ezzel a névvel az ajkán halt meg bizonyára...
Hát így volt.

Az ember néha érthetetlen dolgok tanuja. Vannak szívek, amelyek a távból is hallják egymás dobogását, de azt is, amikor életünk kis motorja örökre megáll. Csak így lehet, hogy a kék pontnak meg kellett jelennie a térképen, mert így akarta ezt egy halott, aki ott hevert egy erdei tisztáson s akinek a szelleme erősebb volt, szerelme pedig állhatatosabb, mint az életet a haláltól elválasztó mérhetetlen időrengető.

OTTHONUNK RÓZSÁKKAL IENNE TELE

FRANCIS JAMMES KÖLTEMÉNYE

Darazsak donganának és otthonunk
rózsákkal lenne
tele, harangok zúgnának és estéknént,
a vespernyé
után halgatnám szavát, Szőlőfűrtök
mind üveggyölyök
ilyenkor és hogy aludnának a lugas
árnyán! és a csóki!
és hogy szeretnélek! Ez az egész szív
csak tied,
huszonnyeg évem, gögöm, búszkeségem.
Senkinek
sem osztom fehér rózsákkal illatos
költészetem,
csak neked és mégsem ismerlek egészen.
Tán nem
is ész. Egyedül vagyok és ha te élnél,
velem lennél a mezőn és mindent
elbeszélél,
nevetve csókolnál! és lennének a szőke
méhék,
a közeli hős patak... A lombok mélyen
összeérnének.
és talán megértenék a nap meleg
sugarát. A csérje árnyékában kis fűled,
összeérne ajkunk. Nem találkozna
mosolyba
nézésünk, már nem tudnánk beszélni
és a szó is fogyna,
ha megtalálnám ajkad pirosán — Istenem
— mánap
jőzél a szőlőnek, piros ajkadnak és a vad
darázsnak.

Fordította: SZÜTS IGNÁC

A NŐK KÖNYVTÁRÁNAK 10 ÉKESSEGE

A magyar nők lelkivilágának és intellektuális életének klaviatúrája szelebb, mint a férfiaké. Erdeklődésük köre az irodalomtól a háztartásig és gyermeknevelésig terjed. A Magyar Nők Lapja ennek a kulturális igénynek a kielégítésére

10 könyvből álló második kiadásban megjelent sorozattal

kedveskedik előfizetőinek, amely egyetlen új könyvet meg nem jelentető, könyvsíngés napjainknak külön eseménye.

Papp Jenő magasszínvonalú *Krónikák* könyvének sorában minden nemes és emberi érzés megszólal. *Gyomay György* pompás regénye, a *Szerelme a Sőhajó-dűlőn*, a magyar falu életét, *Szentgyörgyi Ferenc*: A szerelme visszahív című regénye, a halhatatlan romantikát, *Farkas István*: *Santa Maria* című regénye az újvilági felfedezést, *Fendrik Ferenc*: *Ha számadék a szerelmem*... c. regénye a szerelmes szív bánatát és boldogságát hozza el a magyar nők otthonába.

Szentpéteri Agnes: *Háztartási tanácsadó*, *A háztartás magasszínűje* és a *Koraszűri receptkönyve* a háziasszonyok nélkülözhetetlen tanácsadója, *Az úrihód abc-je* a társasélet szabályival ismerteti meg az olvasót. *Egyetlen kincsünk*, a *gyermek* című könyv a helyes gyermeknevelés módszereit ismerteti.

Ezt a 10 könyvből álló sorozatot izléses dobozban előfizetőink hihetetlenül olcsó árárt.

összesen 20 pengőért

szerezhetik meg a kiadógivalt újtán

A szerelem erősebb

IRTA: SZENTGYÖRGYI FERENC

Boby, aki különben Margit volt és csak otthon, házihasználatra becéztek Bobynak, fehér ruhában, féldalra dőlve a sárga pamlagon, látszólag egy vöröskötésű könyv olvasásában volt elmerülve. Mellette kis kerek asztalon, vázában, néhány szál lilium kókadozott. Azt hiszem, ez szimbolum akart lenni.

A rendezés tehát kifogástalan volt.

Amikor az ajtót betettem magam után, egy-két pillanattal ezt a fehér ruhás, sárga-kerevetes, vöröskötésű-könyves tüneményt néztem, aki a rendező előírása szerint, nem akarta észrevenni jelenlétemet. Néztem ezt a platinaszőke, madárfejú, csukamajólaljal szoptatott, fehér csirkemellen nevelkedett, naptól, széltől védett megleházi szobavirágot, ezt a vértelen, hústalan, szeplos emberpalántát, aki, tudtam, most erre a napra, e napnak erre az órájára tette föl egész leányéletét. Néztem ezt a teátrális beállításban elhelyezett, vidámságában is szomorú, gazdagságában is koldusszegény asszonyaspiránst és újra, meg újra, egyre tisztábban, egyre hangosabban zúgott egyrakban a szó, hogy nem. Nem és nem.

Ráköszöntöttem.

— Jaj, bocsássa meg, hogy nem vettem észre, amikor belépett, — hazudta a leány — de úgy elmerültem ennek a könyvnek olvasásába.

Felült. Helyet csinált nekem is a kereveten.

— Köszönöm, majd inkább itt.

És leültem vele szemben, egy székre. Észrevettem, hogy ez a mozdulatom kis csalódást okozott neki.

— Modern francia regény. — telerle a szót ismét a könyvre. — Nagyon szeretem a modern franciákat. Ugye, maga is?

— Nem — feleltem kissé bizonytalanul. — Nem szeretem — ismételttem most már kissé határozottan. — Ha franciát akarok olvasni, akkor a klasszikusokat veszem elő.

— Igen, igen, teljesen igaza van — hangzott a siető válasz. — Magam is gyakran gyötörő szomjúságot érzek egy-egy francia klasszikus után. Ilyenkor félrevonulok a szobámba vagy valami csendes, nyugodt helyre, hogy rajtam kívül ne legyen ott senki, amikor a költőt hallgatom. Különb is nagyon szeretem a csendet, a magányt, az egyedüllétet. Úgy tudom, maga is, nemde?

— Téved — feleltem. — Én a zajt szeretem. A zsiromást, lármát, harsogást. Én azt szeretem, hogy magam körül halljam az élet zúgását, azt az egész fenséges, diadalmas, zengő muzsikát, amely szüntelenül figyelmetet arra, hogy nem vagyok a temetőben.

— Oh, mennyire igaza van — sóhajtott a leány. — Autók rohanása, vonatok robogása, gépek dübörgése, az örök zaj, lármá, igen, igen, ez az élet. Mindig ezt keresni, ezt hajszolni, ma itt, holnap ott, soha meg nem pihenni, utazni, óh igen, én ezt nagyon szeretem. Azt is mondhatnám, imádom az utazást.

— Én nem — szóltam közbe meggyőző erővel. — Én gyűlölöm a csavargást, utalóm a hotelszobák és vasúti fuilkék szagát. Én a helyhez, a röghöz való kötöttséget

szeretem. Érezem, hogy valahová tartozom. Hogy, ahol vagyok, ahol élek, az a hely ne idegen legyen számomra, hanem forrjon össze velem vagy legyen bennem alkotó szerv, amely nélkül el kellene pusztulnom. Az otthont szeretem, azt a csendes kikötőt, ahol az ember életviharokban megtépzott hajója mindig megpihenhet.

A leány közbeszólt. Hangja már kissé remegett.

— De hiszen maga ezzel az okoskodásával önmagának mond ellen. Amikor tudtommal maga mindig menni, utazni akart.

— Lehet — feleltem, kissé idegesen.

Aztán néztem, perceként át néztem a leányt és valahogyan éreztem, tudtam, hogy valahol a lelke mélyén, már megingott annak az épületnek a fundamentuma, amelyet önmaga épített önmagának és hogy a teljes összeomlása most már csak egyedül tőlem, az én szavamtól függ.

— Iafuzdom kellett volna. Hogy jó, minden rendben van. Hogy engedelmesen meghajtom a fejemet, mert különben elkallódnék az élet szövevényes útján. Kinyujtom kezemet a finom keze után, aztán az esküt, amit férfi megfogadhat és betart-hat egy nőnek, azt be is tartom: hű leszek. És leülünk majd egymás mellett egy életet, zökkenők nélkül. Elvégre a házasságtól nem kell olyan sokat várni.

Ezt kellett volna mondanom, helyette azonban így szóltam:

— Nézze, kislány, ma, mielőtt átléptem a maguk házának küszöbét, az egész nap számádat csináltam önmagammal szemben és újra, meg újra végiggondoltam mindazt, ami velem azóta történt, amióta a maga kedves papájával, hogy úgy mondjam, összekötötésbe kerültem és általa — magával is. A cél, amit el kellene érnem, világosan áll előttem és az úton, amely odáig vezetne, tudom, nem volna semmi baj, semmi zökkenés, ha kedves papája tanácsait, útbaigazításait megfogadnám. Hogy gépészmérnöki oklevéllel a marhabélkereskedelem felvirágoztatása körül szerzek magamnak érdemet, pozíciót és bizonyírára vagyon is, ez ma igazán gusztuskérdés. Mondom, az eddig rendben is volna, ha...

— Ha? — csattant ki a leányból a kérdés.

— Ha a mai napra meg nem rendezték volna hozzátartozói a cirkuszi komédiát. Tudom, maga nem tehet róla, de hát, kérem, érte meg, én nem akarom, hogy maga boldogtalan legyen — mert az lenne, akit ilyen cirkuszi rendezés mellett akarnak férjhezadni, nem is lehet más.

A leány felugrott.

— Micsoda cirkuszi rendezésről beszél maga?

Mosolyogtam.

— Kérem, ne haragudjék és bocsássa meg a szegénységemet. Ami pedig a rendezést illeti, hát...

Odaléptem a szemben levő ajtóhoz és egyetlen határozott lendülettel kitértam.

— Hát tessék!

És kinyujtott karral a szomszéd szobába nyitottam, amelynek kerek asztala mellől négy ember emelkedett föl. Lassan, óvatosan, mintha gumiból lettek volna. Mintha láthatatlan kezek megmarkolták volna üstöküket és az asztal mellől húzták, nyujtották volna őket fölfelé. A mamát, a papát és még két, zírral párnázott nőt, akit nem ismertem. Tágranyított szemekkel, kérdőjelekké merevedett arccal bámultak, hol reám, hol a leányra. Egyetlen szó, egyetlen hang nem jött ki a torkukon. Csak áll-

tak meredten, mozdulatlanul, némán, mintha jéggé dermedt volna bennük minden hang. A mozdulatlan arcokon aztán lassanként elrendeződtek a vonások és elárrulták, hogy ha nem is értenek meg mindent, de azt már tudják, hogy itt a szomszéd szobában, alig néhány lépésnyire tőlük, valami történt. És ami történt, az nem úgy történt, ahogyan ők azt elképzelték, ahogyan ők azt itt az ajtó mögött, visszajöttöt lélegzettel, szinte ájtatos csendben várták.

Nem vártam meg, amíg teljesen magukra eszmélnek. Megbiccentettem a fejemet és határozott lépésekkel átmentem a szobán.

Amikor az ajtó becsukódott mögöttem, hallottam, amint az eleven szoborcsoportozat nagy robajjal a leány szobája felé törtetett, de én aztán fejemre nyomtam kalapot, a bóbitás szobaleánynak átnyujtottam utolsó pengőmet és kiléptem az ajtón. A lépcsőházban rágyujtottam egy leventére, kint a kapuban pedig megráztam magamat. Métereiket nőttem önmagam szemében.

... Aztán loholtam, rohantam ahhoz a komor épülethez, amelynek első emeletén, egy rásos fulkében az írógép klaviatúráján zongorázott, havi százötven pengőért, Bözsi, egyetlen szerelmem, akinek megfogadtam, hogy csak kis türelem az egész. Bizonyos ideig várni kell. A határidő a mai nappal részemről lejárt.

— Bözsi, — súgtam neki, amikor a komor kapualj alatt összetalálkoztunk — Bözsi, most már minden rendben van. Én holnap elfoglalom a gyárban az állásomat. Kezdő fizetés. Ez azonban nem baj. Csak ott legyek, majd kivereksem a magam jussát. Szóval, csak néhány hónap. Addig még robotolnia kell magának is. Ketten keresünk. Aztán maga itthagya az írógépet és csak otthon lesz. Otthon. Sehol másutt. Nálam, nálunk, együtt.

A leány szembogara kitágult.

— Együtt?

Felnevettem.

— Bizony, Bözsiék, együtt. Csak azért, mert két hét múlva megesküszünk.

— Hogy én, meg maga... Dehát... És a gazdag leány, akinek udvarolt, akit...

Közbevettem.

— Semmi „dehát”. Nincs gazdag leány, nincs marhabélkereskedelem, csak te vagy. Én egy év múlva már apa akarok lenni...

Bözsi szemérmesen félrefordította fejét, én pedig rágyujtottam büszkén, gögösen egy másik leventére.

IRODALMUNK ESEMÉNYE

PAPP JENŐ: „SZÍVUGYEINK” című könyve

aranynyomású díszes kötésben bolti ára ..... 15.— P

fűzve ..... 10.— P

A „Magyar Nők Lapja” előfizetői részére kötve ..... 10.50 P

fűzve, művészi rajzú címlappal, postaköltséggel együtt ..... 6.50 P

Papp Jenő: „SZÍVUGYEINK” könyve nem hiányozhatik a magyar családok könyvtárából

TOVÁBB NŐ A KASZAP-LEGENDA

Kaszap István mint
jezsuita novícius

Székesfehérvár,
október vége

Ahol hajdanán Szent István király fehér lovainak patája dobogott, ahol árpádházi királyaink mérték végig tekinté-

tükkel Pannónia borteremő dombjait, már az ősi enyészet szomorú fájdalom borong. A fák a poros utakra sírják leveleiket, megdidereg az utas a hajnalban, amikor Székesfehérvárra ér. Itt áradt Ottokár püspök ajkairól az Igazság szava, itt járta iskoláit a mai háború védőszentje, Kaszap

Imádkozó férfiak a sírnál

István. Hivatalosan még meg sem indult a szentéavatási per, a Prohászka-templom márvány kriptája előtt nap-nap után mégis a szent életet dicsőítő zarándokok serege mormolja az imát, az alázatos áhitatot. A templom a bombatámadás alkalmával megsérült — a sír épségben maradt.

Még nyolc óra szines és a sír körül egyre gyülekeznek a zarándokok. Fialat tűzrék mélyednek imába, hátuk mögött falusi leányok koszorúja. A sír csupa virág. Emlékszem, évekkal ezelőtt, amikor az első zarándokok járultak a sírhoz, amely akkor még a temetőben volt, ájtatos zarándokok tövig lefaragták Kaszap István keresztjét. A földet elhordták a sírjáról, a nővények leveleit egyenként szaggatták le és imakönyvbe rejtették, aranyamulettek fedelei alá dugták. Hányszor és hányszor hangzott el nap-nap után a sírnál: „Kaszap István, könyörögj értünk! Kaszap István, segíts!”

És jöttek a csodák hírével: meggyógyult egy béna lány, visszanyerte beszélőképességét egy öregember, megmozdította karját a frontról visszatért katonája, akinek idegzsúbjába volt. A béna férfi újra járni tudott, a néma megszólalt, a vak előtt újra felderengett a csodálatos élet, amely olyan csunya és mégis olyan szép.

Megindult az emberek hívó karavánja, Erdélyből és a

vidékről, az Alföldről és Dunántúlról: a szegény emberek kis motyói sorakoztak a sír körül, a kenyérruhában izes kenyér, jó darab szalonna. És hiába zuhogott a forró nap lávája, az ima nem szűnt a sír mellett, eshetett és fagyhatott: a hit ott tartotta a sírnál Kaszap István híveit.

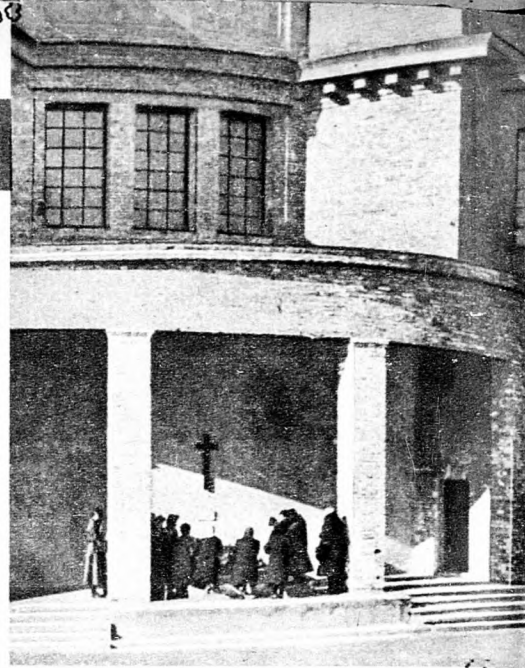
Ki volt ez a legénysorban eltávozott fiatal jezsuita, akinek alakja köré legendák szövődtek szines aranyszálakból? Kaszap István hívei jól tudják a legfontosabb adatokat. Tudják, hogy „Pista” Kaszap Lajos székesfehérvári posta- és távirtdafellenőr és felesége legkisebb gyermeke volt. Egyik nővére, Rózsai, aki most 26 éves, apácának ment. Béla Karcagon ügyvéd, Józsi front-katonája. Gabi nemrég ment férjhez.

Kaszap István székesfehérvári diákkorában — meséli volt osztálytársai — semmiféle különlegesebb hajlandóságot nem áruelt el. Csupán annyit figyelhetek meg rajta, hogy magába mélyedő, természetrajongó, csendes fiú volt, aki kirándulásokban, társalagos sétákban, cserkészben talála legnagyobb örömét. Hányszor és hányszor járt a székesfehérvári Sóstóhoz, ahol hancurozó diáktársaival maga is fejest ugrott a vízbe, szaporán úszott, a tornaszereken pompás mutatványokat végzett. Tornadresszét szép bajnoksági érme díszítették. Ő volt Székesfehérvár ifjúsági tornászajnoka. Mindig kihajtott ingben járt, tisztelői jól ismerik a fekete ruhát a kihajtott fehér gallérral. Ez a ruha, mint Kaszap István sok egyéb emléktárgya, ruhája, már mind a szegedi Kaszap István-titkárság tulajdonában van. Ez a titkárság gyűjti a Kaszap Istvánra vonatkozó adatokat, ez készíti jegyzéket a csodákról, melyek sírjáról történnek, hogy felküldje a szentéletű ifjú adatait a római Szentsekhez, a szentéavatás ügyében.

1916 március 25-én született, Gyümölcs-oltó Boldogasszony napján, 1935 december 17-én halt meg, mint jezsuita-novícius. Amikor Fehérváron jártam, bepillantottam néhány percre abba a házba is, amelyben Kaszap István született. A Baross-utca 32. alatt áll a háromablakos ház, ennek egyik szobájában született a magyar jezsuitarend boldogemlékű fiatal tagja, akinek sírján ez a szöveg áll: „Isten szolgája”. A házat semmiféle emlékmű sem díszíti. De egész Fehérvár tudja, milyen becsben áll a ház, melyet nap-nap után meg akarnak venni a mostani tulajdonostól, egy buzdó életű könyvkötőtől. Amerre a szem ellát, szinte minden kirakatban Kaszap István képe látható. Azok, akik az ereklyék összegyűjtése előtt hozzájuthattak ruhájának egy kis

Kaszap I. sírját tömegesen keresi fel a közönség

Kaszap I. sírja a Prohászka-emlék-templom falában

foszlányához, valamelyik könyvének egyetlen lapjához, valamilyen játéktárgyhoz, vagy tanszeréhez, a szent tárgyaknak kijáró áhítattal őrzik azokat. A Kaszap-otthon, ahonnan ez a sugárzó fiatal élet kolostorba vonult, már szinte kifosztották. Nincs itt semmiféle ereklye, csupán egy kereszt, melyet Kaszap István egyik kirándulása alkalmával sajátkezűleg faragott. Éppen az elmúlt napokban küldték a szegedi titkársághoz azt az egyetlen nyakendőt is, amely az ő tulajdona volt. Elvitték már az érettségi ruháját.

Most, amikor újra visszatértem a városnézésből a sírhoz, látom, hogy a fal melléke tele van friss virággal. Lányok, asszonyok, férfiak, katonák, diákok, apácák kezében rózsafüzér. Egy 17 éves lány két év óta sírógörcsökben fetreng. Semmiféle orvosi segítség nem használ. Már csak a csodában hisz és kis koscsijában ülve, buzdón tekintget az ég felé, ahonnan az utolsó és egyetlen segédelmet várja. Hátamögött egy bogárnármester áll a fiával. Az Angyalföldről gyalog tették meg a több mint hatvan kilométeres útát, Budapest legszegényebb negyedeinek egyikéből. Az apa a feleségért, anyjéért és apjéért imádkozik: mind a hárman odavesztek a bombatámadás alkalmával. A fiú — 23 éves — testvéreiről imádkozik, akik két év óta nem adtak magukról életjelet. Eltűntek valahol a fronton. Egy esomó repülő közeledik: nemsokára indulnak a haretérre. Egy kísért szemű asszony a Vöröskereszthez címzett levelét háromszor megcsókolja és a sír irányába tart. Ő tudja, milyen szomorú titka pihen a levélben. Két leányiker járt itt az elmúlt napokban. Mindkettőjük válogénye megsebesült. Imádkoznak értük.

Öreg anyóka tipeg errefelé négyéves csöppöséget vezet. Sűrű zokogásban tör ki a sírnél. „Djága Kaszap Pistite, vezéjél vissza aputámat...” — ismétli nagyanyja szavait.

Ez az ima volt a legmeghatóbb. Talán visszavezérli...

(barab)

ELVÁLT ASSZONY

Írta:
Vajnainé Török Júlia

Még egy pár keztűt veszek, ezzel be fejezem a nyaralási bevásárlómat. Be ment az üzletbe, sebtibe kiválasztotta a keztűt és repült hazafelé. Holnap ilyenkor már látom a Balatont! Istenem, de jó is lesz ez a négy hét pihenés! Most már be merete vallani magának, hogy fáradt. A háború miatt két évet egyfolytában dolgoztam végig, szabadság nélkül, kettőzött munkateljesítéssel. Igazgatója két héttel ezelőtt behívatta és úgyszólván megparancsolta, hogy négy hét szabadságra kell mennie és okvetlen azonnal intézkedjék szobáról, valami nyugodt helyen, ahol jól kipihenheti magát. — Nem lett volna szabad elfogadnunk magától. Ágnes, ezt a munkatempót, de, sajnos, nem tudtuk volna nélkülözni és köszönetet mondok magának vállalatunk nevében, hogy ebben a nehéz munkában, amit két év óta folytatt, maga volt a legbiztosabb támpontusz. — Milyen hiu bolond vagyok, hanyadszor jutnak már eszembe az igazgató szavai, nem hogy azon gondo'kozom, milyen ruhákat vigyek magammal.

— Nagyságos asszony kérem, egy levél és egy távirat! — Távirat? Mi van benne, Mariska? — Nincs szoba a Balatonon... hála Istennek, legalább nem hal éhen! Nem is tudom, mért kell a mai szűk világba idegenbe menni, mintha itthon a Margitszigeten nem jobban lehetne pihenni, aztán azt ehetné, amit én főzök! Ágnes nem is figyelt az öreg hávezető nő dohogására, csak nézte a táviratot. „Elszállásolások miatt a privát szobák lefoglalása tárgyalanná vált”. Az én utazásom is stárgyalanná vált. Pedig, hogy készültem rá, szinte nem is akarom elhinni, hogy nem lett belőle semmi.

Ebéd után eszébe jutott a levél, ami ott feküdt a felbontott távirat mellett. — Kedves Ágnes! Okvetlen elvárom, hogy a szabadságod nálunk töltsd! Tudom, hogy nagyon gögös lettél, mióta a saját lábodon állsz és ha a szeretetem ki akarom mutatni valami csekélységgel, rögtön arra gondolsz, hogy segíteni akarlak. Eppen ezért kijelentem, hogy csak fizető vendégnek fogadlak és ha nem jössz, örök harag, pedig ebbe belehalna a te buta evámlányod. Lili. — Kedves kis Lili. Mennyire szeretném rámpazarolni mindazt, amit neki az élet két kézzel adott. Valóban gögös teremtsd magad, soha nem adok alkalmat, hogy gazdagságával dicsekedhessen előttem, de most elmegyek hozzájuk! — Mariska, Mariska! Mégis csak elutazom! — Ugyancsak, nem akar talán fürdőkádban aludni? — Nem, Mariskám! Nem a Balatonra megyek, hanem Lilihez, Szigetre! — Az már más! Oda elengedem. Ott van jó koszt, jó levegő, nagy vendégjárás, aztán pénzbe se kerül! — Ágnes már mondta is be a telefonba a táviratot. — Szombaton este érkezem, Ágnes.

— Ez a te szobád. Ágneskám, itt az enyém mellett. Esténként bejövök hozzád, odabujok az ágyadba és mesélsz nekem és tanítasz engem úgy, mint az intézetben. Emlékszel? Milyen jó is voltál te ott hozzám, szegény, elhagyott, elkecseregett árvához. — Lili, ha ezt folytatom, csomogolok és megyek vissza. Sokszor kifejtettem már előtted, hogy a kettőnk barátságában én voltam az, aki mindig kaptam, mert téged szeretni: ajándék. Ezt mondja az urad is, elhíheted, hogy így van. — De mit csináljak, ha nem tudom elhinni! Se

neked, se az uramnak. Mi vagyok én te-melletted? Sokszor mondom az uramnak, nem igazságos az élet, mert nekem, a kis senkinek mindent megadott és neked, a jónak, a tökéletesnek, nem sikerült az élet. Mennyit dolgoztam, én meg csak henyelek és semmit, semmit nem fogadsz el tőlem! — Ágnes végignézett a tisztaságtól ragyogó lakáson, Lili nagyon jól nevelt két gyermekére gondolt, a pompás vacsorára és meglepintette barátónje arcát. — Te zsivány, te megint dicsekszel, mint az intézetben, mikor folyékonyan bevágod a leckét, aztán nyafogtál a fülemben, kérdezzelek ki, mert képtelen vagy felfogni. És mindent csak azért csináltad, hogy én ki-hallgassalak és megdicsérjelek. — Lili Ágnes vállára borult. — Hát olyan nagy baj, hogy mindenképpen imponálni akarok neked? — Látod, kicsim, ez a te varázsd. Akit szeretsz, annak tetszeni akarsz és erőből sohasé felejtkezel el. Nincs benned gög, teli vagy asszonyi alázáttal, jóssággal, szelidséggel. Nagyon igazságos volt az élet, amikor téged jutalmazott és engem büntetett. Ne sajnálj, megérdemeltem. Bennem volt a hiba, belátom, de azért ma se tudnék másképp cselekedni. — Nem is cselekedhetnél. Hiszen amit veled tett az anyósod, azt senkise tűrte volna. — Ágnes Lili szemébe nézett. — Te se, Lillám? — Lili zavarba jött. — Nézd... én... az egészen más. — Te eltűrted volna, még sokkal többet is eltűrtél volna, mert te igazi asszony vagy!

— Nem is említettem még neked, Ágnes. Két szobánkat átadtam a katonaságnak. Tisztek laknak benne. A főhadnagy néha be szokott hozzánk jönni, majd megismered. Nőtlen! — Ne célozgatss, nem megyek férjhez még egyszer. Levontam a tanulságot, nem vagyok asszonynak... — Nagyságos asszony kérem, a főhadnagy úr kérdezteti, nem zavarja, ha bejön? — Szívesen látom. — Ágnes, komolyan mondom, ez nagyon rendes fiatalember! — Csókolom kezüket! — Jónapot, főhadnagy! Tary... barátóm, Ágnes. — Kezit csókolom, Ágnes! — Jó napot, Géza. — Maguk ismerik egymást? — Már régen. — Ennek nagyon örülök. Akkor nyugodtan kimehetek egy kis uzsonna után nézni. Magát azonban figyelmeztetem, főhadnagy. Ágnesnek ne udvaroljon. Reménytelen eset! Sajnálám magat!

Mikor magukra maradtak, sokáig nem tudtak szólni, csak nézték egymást. Az asszony volt az, aki megtörte a csendet. — Erre a találkozásra nem számítottam. — En sem. — Mióta katonát? — Azóta két éve. — Itt? — Nem, csak innen indulunk. — Mikor? — Két nap múlva. — Volt már kint? — Nvole hónapot. — Megint csend. Most a férfi szólalt meg. — Miért csinálta velem ezt, Ágnes? — Ne kérdezzem. Nem felelhetek. — De nekem tudnom kell! Maga kcmoly, megbízható ember, Ágnes, miért hagyott cserbe, mikor látta, hogy mindent jelent nekem? Hiszen addig, amíg nem kértem meg magat, amíg nem beszéltem a jövőnkéről, azt hittem, azt hittem, hogy én is sokat jelentek magának. — Ugy is volt, Géza. En is azt hittem, hogy az én elrontott életem maga mellett rendbe jön. De közbeyjtt valami, amiről még beszélni se tudok, mert nagyon nehezen érthető meg. Fogadja el a dolgokat úgy, ahogy vannak, ezen nem lehet segíteni. — Ágnes! Maga tudja, hogy én most hova megyek.

Nem tárná fel előttem, mi volt az, ami magát egyik napról a másikra elvitte tőlem? — Az asszony ránézett a férfi szomorú arcára és nem tudta tőle megtagadni a választ. — Géza, maga túlságosan szereti az édesanyját... — A férfi sebzetten kapta fel a fejét és hangja csupa sértődött esalódás volt. — És ez hiba? Ezért el kell hagyni egy férfit? — Ne sértődjék meg, hiszen azért tűntem el az életéből, mert úgy se tudtam volna megmagyarázni magának, mit váltott ki belőlem, mikor arról beszélt, mennyire szereti az édesanyját, mennyire össze vannak növe és mennyire nem gondolt nősülésre addig, míg engem nem ismert. Ha már e sors így akarta, hogy találkozzunk, elmondom magának az én rövid asszonyi életem történetét, amit, bármily furcsán is hangzik, az anyai szeretet tett tönkre, az uram anyjának a nagy szeretete.

Másnap, a Tisza partján sétálva, elmondta Ágnes házassága történetét. — Nagyon sajnálom magat, Ágnes, sokat szenvedtél. — Rettenetes volt, — suttogta az asszony az emlékeztől felzaklatva. — És az volt a legborzasztóbb, hogy sohasé tudtam teljes egészében igazat adni magamnak, mindig gyötört az önvád, hogy száz és száz asszonytársam él így és kibírja, én pedig folyton lázadozom, nem tudok tűrni, nem tudok osztozni, nincs bennem semmi asszonyi alázat. Nem volt más kiút ebből a hareből, csak a válás. — Nem csak maga volt a hibás, hanem az anyósa is. Figyélj el, az én anyám egészen más asszony! Ő nem úgy szeret engem, hogy nekem abból valaha is bajom származhatna. Gondolja meg, Ágnes, ne tegye tönkre az életünket egy fájó emlék miatt. — Ettől akarom megóvni mindkettőnket. Nem olyan könnyű a lemondás, most, hogy találkoztunk, még nehezebb, mint akkor volt, de nem tehetek másként. Nyugodjunk bele, Géza. Azért írjon nekem néha és én válaszolok.

Csendben fogytak a szabadság napjai. Ágnes sokat olvasott, a gyerekekkel játszott, Lillivel emlékezett a kedves intézeti évekre, de sokszor eszébe jutott a vonat lépcsőjén álló katonát, aki nem vette le szemét róla addig, míg a katonavonalt ki nem fordult az állomásból. Hogy kért, hogy könyörgött az a szempár. — Szerencsétlen vagyok! Mindig belefutok a szenvedésbe és ami a legrosszabb, mindig szenvedést okozok. Nem való nekem semmi más, csak a munka. A hívős számok, a rideg üzleti könyvek, azok közt érzem én jól magam. — Mondd gyorsan, mire gondoltál? Úgy összehúztad a szemed, mint egy szigoriatotzó egyetemi tanár. — Lillikém, hazamegyek! — Haza? Hát nem jól érzed magad nálunk? — Ne szípjogj, Lillám, tudod, hogy nagyon jól éreztem magam, de vágyom már a munka után. Elég volt a pihenésből, még ma indulok!

Debrecentben egy öreg hölgy szállt fel. Ágnes kocsijában kapott állóhelyet. Ágnes rögtön átadta a helyét, mire a mellette ülő férfi is felállt, hogy a következő állomáson úgyszólván leszáll, Ágnes foglalja el az ő helyét. Hosszú az út Debrecentől Budapestig. A két asszony, mikor a Nyugati-nál elvált, meleg barátsággal csókolta meg egymást.

... Nagy mosakodás, borotválkozás a nyomorúságos viskó előtt, Isten szabad ege alatt, valahol Oroszországban. Csend, nyugalom, az ő tetején egy orosz legényke szájharmonikán fújja a bús orosz panaszt. Senki se hinné, hogy milyen véres harcok folytak itt az éjszaka. Csak a felszaggatott földanya teste sír a bombakráterek mélyén. Gépkooszigásra lesz figyelmes a maroknyi katonaság. Posta! Mindenki rohan a géphez. Tary Géza is kapott két levelet. Nagy örömmel bontja fel Ágnes levelét. — „Kedves Géza! A sors útjai kifürkészhetetlenek. Hazafelé utaztamban megismerkedtem az édesanyjával. Debrecentől Pestig beszélgettünk, legtöbbit magáról. Nem árultam fel, hogy ismerem magat. Igaza volt, a maga édesanyja áldott jó lélek. Nagyon, nagyon megszerettem őt, azt hiszem, ő is engem. Meghívtott, és én megígértem, hogy elmegyek hozzá. Mire az a levél magához jut, én már ismerem a fogam a szobáját, a könyveit, az íróasztalát és talán sikerül megarátkoznom a kutyájával is. Kedves! Nagyon

SZÍNHÁZI KRÓNKA

ELMONDJA VASS ÁSZLO

Tompa Béla, Pilsli Gabriella, Moory Lucy és Palócz Ágnes

boldog vagyok, hogy így történt! Még az útiport se mostam le magamról, hazaérkezésem első perceiben írok magának. Nagyon kérem, vigyázzon magára és gondoljon sokat a magáért aggódó két szerető szívre, az Édesanyjára és Ágnesére."

A főhadnagy türelmetlenül bontotta fel a másik levelet. „Édes, drága fiam, Gézám! Erzsi néénéknél voltam Debrecenben, Akos bátyádnak komisz reunája van, szegény hűgomnak sok a baja velem, most érkeztem meg és mindjárt írok neked, kedves fiam, mert nagyon fontosat akarok mondani. Remélem, nem fáztál meg, azért adtam oda azt a könnyebb kötöttkabátodat, mert boldogult apád mondta, hogy ott Oroszországban nyáron is hidegek az éjszakák, tehát este vedd magadra, ezt ne felejtse el. Az a fontos, amiért mindjárt írni kezdtem, az, Gézám, hogy a debreceni gyorsvonaton találtam egy hozzádillő nőt. Olyan asszonyt, olyan valakit még nem láttam, aki úgy passzolna tehozzád, mint ez az Ágnes. Ágnesnek hívják, gesztenyebarna haja van és nagyon becsületes, tiszta, szép szemű. Látod, azt nem tudom, hogy milyen a szeme színe, mert rosszul világítják a vonatokat, de nagyon bársnyosan tud nézni. Szegény, elvált asszony. Sehogyse tudtam kivenni belőle, miért vált el, de egész biztos, nem az ő hibájából. Tudom, Gézám, hogy te előtétellel vagy az elvált asszonyokról és én se gondoltam volna soha, hogy én leszek az, aki neked, fiam, ilyen nősülést ajánl, de ha Isten hazasegít és megismered, tudom, te is azt gondold róla, amit én, hogy ez kivételes eset. Meghívtam hozzá, ha kipihe nem magam, szépen rendbehozom a szobát, mert azt is meg akarom neki mutatni. Keddre ígérte, hogy eljön. Most nagyon fáradt vagyok, fiam, csak ezeket akartam neked sürgősen megírni, meg azt, hogy eddig mindkét emberben egyetértettünk, szeretném, ha ebben is egyet gondolnánk. Isten legyen veled, édes fiam, Géza, segítsen haza épségben, egészségben, vigyázzon rád ott kint a messi idegenben, óvja meg az én árva anyai szívemet az ő mindenható kegyelmével. Csókol szerető édesanyád, Szegény Ágnes árva. Egyedül él."

A főhadnagy csak állt, maga elé nézve, két kezében a két levéllel. Aztán felnevezett a békés, kék égre. Istenem! sóhajtott... milyen jó vagy, Istenem!... Mihály! Mihály!... — Én aztán itt vonék főhadnagy úr mellett már egy fél órája. — Milyen nap van ma, Mihály! — Hát ha az éceka csak egy écekának számolt, akkó most kedvednek kéne lenni. — Kedd van! Tudod-e, Mihály, milyen nagyon jó az, hogy ma kedd van? — Hát ha a főhadnagy úrnak olyan nagy jó, akkor nekem is csak jó lehet. — Fiúk! Ha elolvastátok a leveleket, gyertek a szobámba! A vendégem vagyok, mert az eljegyzésemet ünnepelem! Ne bámuljatok, nem bolondultam meg, az eljegyzésemet üljük! — Beszaladt a szobájába, ráborult a szalmás tábori ágyra és rázta testét a boldog sírás.

...Egy csendes kis budai lakásban a vendéglátó háziasszony meleg szeretettel tessékelté be vendégét az elhagyott férfi szobába. — Nézd csak, kis Ágnes, ez a fiam szobája, ülj bele lelkem ebbe a székbe, itt szokott olvasni az én Gézám... ugyan, mit csinál most, ott messze földön... gondol-e ide hozzám... hozzánk...

Egy asszony vergődése három férfi közt: ez a tömör meseemagja a *Madách Színházban* felújított Hauptmann-dramának, a *Bernd Rózának*. „Házasságtörési dráma”, — így nevezte a kritika negyven évvel ezelőtt, mikor a bécsi Burgszínház a főudvarmesteri hivatal intézkedésére az ötfelvonásos darabot komor tartalma miatt levette műsoráról. Ma már mást látunk benne: egy ember tragédiáján túl magának az emberi magánosságának, a lelkek egymást meg nem értő sivatágának megrázó drámáját, amelyet átsző a szenvedélyek, az ösztönök és a bűnös indulatok titokzatos, bonyolult hálója.

Gerhart Hauptmann, a nagy német drámaíró élete delén, a századelő végstajlan naturalizmusának légkörében írta ezt a nagyerejű színdarabot. Tíz évvel a *Takácsok* és a *Florian Geyer* s röviddel a *Henschel fuvaros* után nem jelentett meglepetést a *Bernd Róza* környezetlenül szenvedélyes népi hangja. De bármilyen komor látású is volt Hauptmann ebben az időben, a naturalista felszín alatt mindig ott fénylett a romantikus költő meleg emberszeretete. A *Bernd Róza* hősei idegesítő, fullasztó levegőben élnek, szinte megsoktázták a félhomályt, talán már el se tudták viselni a napfényes világ derűjét és tisztaságát. Közöttük élnek az álmodók, a jószándékú ájtatoskodók, akik az élet mocsarából is a szebb és sugarasabb magasság felé vágyakoznak és mert hinni tudnak a jószág erejében, örömmel megbocsátanak az elbukott bűnösnek is.

Ilyen rajongó Keil Ágoston is, a jámbor könyvköltő, aki tisztult szerelemmel szereti Bernd apó leányát, a szép Rózát. Már-már kitűzik az esküvőt, amikor a leány az anyakönyvvizetőlnelel hazobni kezd: még nem akar férjhez menni. Az igazindok azonban más: Flamm bíró és Streckmann gépész üldözi szerelmével a leányt és a bűnös kapcsolatnak lassan eredménye is kezd mutatkozni. Róza bevallja Flamm bíró feleségének, hogy gyermekek vár. Közben a gépész és a könyvköltő összeverekedik, Bernd apó fejlelenti becsmerlő rága:maier Streckmann. A bíróság előtt Róza hamisan esküszik. Az utolsó felvonás erős feszültségű, fojtott drámai légkörében — ez különben a színdarab legszervezetesebben és legművésziessébben fölépített része — minden feloldódik: Róza megfojtotta magzatát s mire a csendőrá idezés hoz a bíróságról a hams eskü miatt, a szerencsétlen leányasszony már nem tudja aláírni, mert elméje elborult. Mindenki elhagyta nagy szerencsétlenségében, Flamm megvetette, a gépész gyűlöli, apja irtózáva elfordul tőle. Csak Keil Ágoston, a jámbor hívó bocsájt meg a szerencsétlen bűnös léleknek. És még valaki Flammné, a béna asszony, aki jól látja férje hitványágát és megérti Róza bűnbűnését. Szeretne segíteni rajta, vele együttérez és halkán, gyöttrő emlékezőssel mondja a fájdalmasan szép költői szavakat: — Gyerekek és sírok... ez az asszonyok dolga... én tudom, én is asszony vagyok, ha most már nincs is gyereke...

Az ösindulatok sűrű komorságát csak egyetlen vigasztaló fényestik szeli át, az a költőien finom

jelenet, amikor a drámai színdarab két tiszta szívű hőse: a béna Flammné és a félszemű Streckmann beszélget az élet elviselhetetlen terheiről. *Valakinek csak tűrni kell*, — vizsgálja a béna asszony a jámbor, vallásos könyvköltőt. Igen, valakinek csak tűrni kell és a jószágos Flammné ezt a valakit az asszonyokra érti: a nőre. Több helyen felvillan a darabban a férfi és a nő közti ellentét, a költő azonban ezt az ellentétet nem világítja és nem is magyarázza meg bővebben. Óvakodik az ibseni és strindbergi tétel fejtegetésétől. Hauptmann inkább a lírai áhítatok tükröződését keresi a rideg élet valóságában.

A *Madách Színház* ügyszólján csak pár hete összejárt drámai együttese helyenként igen figyelemreméltó művészi munkát nyújtott. A Debrecenből elszereződött Moory Lucy túlzottan sötét pátosú hősnőt formált Bernd Róza alakjából. Átérzi és átéli a drámai mondanivalót. Hangja szép, modulációja még gyöngye. Egyszerű eszközökkel alakít, átütő sikere főleg az utolsó felvonás nagy jeleneteiben drámai erejű. Flammné szerepében Dinnyessy Juliska kissé erőltet és színtelen volt, csak ott éreztek meggyőzőnek, ahol lelki vívódása a megszokottnál több indulatot váltott ki belőle. Tompa Béla az öreg Bernd apó íróilag remekül megrajzolt figuráját túlságosan líraian fogta meg s még küzd előbbi szerepének markáns emlékével.

A Rózáért versengő három férfit Ignáth Gyula, Szakáts Zoltán és Bicskey Károly alakítja. Mind-egyik jelentős szerep, színes és gazdag, sokoldalú, nem mondhatjuk el ugyanezt az alakításokról. A Flamm bíró bonyolult, vívódó lelkivilágát Ignáth túl egyszerűen, szürkén rajzolja, a figura még erős átdolgozása vár; mimikája rikkító, kitérősei nincsenek összhangban játéka többi részével. A szerep sem nekivaló. Szakáts Zoltán már rutinosabb színész, jóismeri a Madách Színház akusztikai lehetőségeit, ezért is mértéktartó emberbrázolása meggyőzően hatott a pietisztikus könyvköltő szerepében. Feltűnően jó volt Bicskey gépészé, látszik rajta, hogy sokat gondolkodott szerepén és a rendező naturalista stílusából is átvette a lényegest.

Az együttesből Egyed Lenke jóízű parasztasz szonya, Danis Jenő öreg falusi embere és a Vígbold már előnyösen ismert Hidassy Sándor pár vonással is markánsan megrajzolt munkása emelkedik ki. A fiatalok közül meglepően jó alakítást nyújtott a szellő gyermekarú Palócz Ágnes, az utolsó felvonásban több alkalma is nyílt rá, hogy határozott tehetségét megcsillogtassa. A „borzaszóló” szerepében Lutter Mária és a béresné alakításával Pilsli Gabriella tűnt fel.

A rendezés színvonalas munka: Kiss Ferenc érdeme; ha az előadás helyenként egyenetlen, az inkább a szereposztás hibája. Nagyon hatásos volt az utolsó felvonás komor, naturalista beállítása, melyhez jól illett Barcsányi Tibor díszlete is. Lokody Mária magyarszövege jobb és ízebb magyarságot kíván.

Divatrajzok, divatlapok, női és gyermekruha, fehérnemű szabásminták megrendelhetők
Elsőrendű szakmai kiképzést nyújtok
KONCSOK RÓZSI
mestervizsgázott nőiszabó, okl. iparművész
VI., Szinyei Merse-utca 17 szám

ÁBRÁNDKÉP

REGÉNY • Írta: Baróti Géza

(16. folytatás)

— Hóhó, Pista, hát ilyen gyorsan filiszter lesz a harcosokból!

A két férfi összelelkezett. Éva borosüveggel totyogott be az ajtón. Az apja lenyomta az állatorvost egy székbe, töltött neki s maga is leült.

— Mesélj, cimborá, merre jártál?

Kari cigarettát sodort és rágyújtott.

— Az úgy volt, pajtás, hogy Pereszpa után felvezényeltek a frontra. Aztán váratlanul hazaparancsoltak Brassóba. Pesten jöttem keresztül. Cudar világ van arra felé... Egyrészt, mert a magamfajta ember nem igen tartja a száját s viszket a tenyere, másrészt meg azért, mert ottan mostanában nem egészséges tisztí sarzsival sétálni.

— Szörnyű...

— Bizony az. Hát vége van. A fene gondolta volna, hogy ilyen piszokban fullad el a háború. Hát hazajöttem. Itthon legálább tisztá a levegő.

Az apja sóhajtott.

— Tévedés, pajtás. Itthon éppen olyan piszkos a helyzet, mint odafönn. Tüzes ám itt is a föld a lábunk alatt.

A pereszpai mákkertész kivörösödött és gyakorlott mozdulattal tépte le a gallérját. A tisztí sarzi csillogása alatt sovány, kemény nyaka látszott. Fújtt és ivott.

— Aztán... folytatta az apja... — halom, Pereszpán is jártál. Igaz?

— Igaz, pajtás, bár ne jártam volna. A fene hitte volna, hogy azt a paradicsomot így megcsúfolja a háború. Emlékszel a birtokra?

Az apja Ádámmal pillantott és bólintott.

— Hát annak vége, öregem. Az oroszok odáig nyomultak előre. A hadsereg már tele volt lébákkal s a muszkák megbolondultak. Amikor én arra jöttem, már eltakarodtak, de amit ott műveltek, azt nehéz elmondani.

Ádám reszketést érzett a gyomrában. Mozdulatlanul figyelte az állatorvos fekete arcát.

— Mi történt? — kérdezte az apja.

— Ugy volt az, öregem, hogy a muszkák megálltak Sokalnál. Nem volt értelme a további előnyomulásnak. Addig nem lehetett semmi baj, hiszen ismerted, hogy az öreg milyen ügyesen védte a birtokát. A sokali meg szállás sem jelentett semmit, hiszen nagyrészt ukránok laktak benne s azok csak örültek a muszkának. Hanem aztán jött a forradalom, a hadsereg felbomlott és nekivadulnak. Be akartak menni a várba. Az öreg ellenállt.

— Hogyan?

— Lövetett. Az emberei fel voltak fegyverezve és lövetett az oroszokra. A muszka meglepődött, amikor elsőpörtek az első próbálkozást a vár mellől. Akkor kellett volna elmenekülnök s feladni azt az ősi várat. Varsó felé még szabad volt az út. De az öreg megmakacsolta magát és megvárta, amíg tüzeirészt hoztak és azzal nem tudott megbirkózni. A majorságot felégették és kiirtották. Egyetlen ember sem menekült. Még az asszonyokat is lemészárolták. Az öreget lelőtték és ledobták a toronyból. Volt ott egy fügefá, arra felakasztották egy halászt. Szakálva volt és a tónál lakott. Hardt volt a neve.

— Irtózatos.

Ádám úgy ült a széken, mintha a vér millió sejtet át kifolyt volna belőle s valami roppant üresség tátongana a szíve helyén. A verejték jegesen folyt a hátán s azt hitte, hogy nyomban szétrobban a koponyája. Az apa torka is kiszáradt. Hirtelen ivott és Liszkayhoz fordult.

— És a gyerekek? Két gyereke volt az öregnek. Egy fiú és egy lány.

— Tudom. Wlasza és Helén. Azok megmenekültek. A fiú megbeszélte ugyan, de az ostrom első szünetében bement a várba egy féloros-z féllengyel katona, akit Litovszky kergetett el előbb a birtokáról. Az felpakolta Wlaszt egy szánkóra és elvitte.

Az az ember tudta, hogy mi következik és megszöktette a fiút. A lány is velük ment. Legalább is nem találták meg őket.

— Ki volt az ember?
— Valami Milecky!

V. Menekülés

Az ebédlő falán éjfélkor megálították az ingaórárt, amely félóránként dallamos ütésekkel jelezte az időt. A lakás nem úgy festett, mint költőzködés előtt, mert ebben a zűrzavarban borzalmas kegyetlenség volt. Olyanok voltak az egymásbanyúló, végig kivilágított szobák, mint tűzvész után, amikor a mennyezet még nem omlott be, de minden elmozdult helyéről, mintha a páni félelem szárnyat adott volna a tárgyagnak. A zongora eltávolodott a falról s a nagy ebédlőasztalt sűrölte, a nyitott szekrényajtók kísértetiesen lengtek s a földön a félrehúzott szőnyegek hevertek. A képek elbicsaklottak a falon, középpött a roppant utazókosár ásitott, mint egy szoba s rágörnyedve Éva harcolt az engedetlen holmival, a reménytelenséggel, hogy minden beleferne, amit el kell vinni. Az ebédlőszekrény márványán hevert a kiutasítási végzés, amelyet lenyomattak egy ezüst cukortartóval. Az édesanyja megrögzött mozdulata volt, ahogyan biztosított minden könnyű dolgot. Néha rápillantottak a negyedívre, a sokszorosított szövegre, amelybe valaki románul beleírta a nevét.

— Stephan Bartul — olvasta félhangosan Ádám s az aláírást akarta kibetűzni, amely ferdén átszelte a pecsétet. A lila karikából csak annyit értett, hogy sziguranca s egy keresztnevet, amely alighanem úgy hangzott, hogy Jonel. Az ajtóban tehetetlenül ácsorgott Barbainé, a kórházi ápolónő s a konyhában Péter mozgott, aki rejtélyes módon ittmaradt. Ennivalót csomagolt egy kistáskába. Az édesanyja a szétbontott ágyon feküdt, ahogy Éva lefektette tíz óra után. Az éjjeliszekrény ernyője alól pirosas fény esett az arcára s két kezére, amelyet összekulcsolt a mellén, mint a halottak. A szeme nyitva volt és mozdulatlanul nézte a mennyezet sárgás tükrét.

Este hét óra óta, amikor szuronyos járőr lépett a lakásba s Boteanu prefektus megbízására, írott parancs nélkül elvitte Barta István századost, azóta az édesanyja arcán megkövült a keserű vonás, olyan éles volt és mély, mintha szörnyű testi fájdalom nyomán támadt volna. Boteanu prefektus az első estén összeszedette a „megbízhatatlan” elemeket.

Néha megszólalt a telefon s bátortalan hangok jelentkeztek, amelyek szerencsés utat kívántak, nyugalmat és hidegvért. Más senki sem mert mondani, mert a prefektus emberei ott ültek a postán s figyelték, hogy az új alattvalók mit beszélnek. Később elcsendesedett ez is, csak az eső sustorgott odakinn s a fürdőszobában zúgott a tuss, amelynek elrömlött a csapja. Éjfél után őjrát haladt át a városban s becsengetett minden lakásba, ahol kiutasított családok várták a hajnalt. Két katona megállt az előszobában s az altiszt kirkatta a csomagokat. A kosárból ruhák kerültek elő, ráncok között megcsörrent néha az elrejtett ékszer. Az altiszt bambán kotorászott a holmiban, amely máris gyűrött s aztán elmentek. Kettőkor becsengetett Brodán, az erdőgazdaság mérnöke. Magas, szemüveges, vékony és esendes fiatalember volt. Csizmáiról lerázta a sarat és kopogott a hálószoba ajtaján. Ádám most látta először s gyanakodva figyelte arcát s alattomos pillantásait, amelyekkel felmérte az egész lakást.

— Doamna — mondta énekelve —, bocsánat a háborgatásért, de azért jöttem, hogy segítsek.

(Folytatjuk)

1 hét = 10 év!

Erről Ön is meggyőződhet. Asszonyom, hogy egy új csodás kozmetikum, mely hosszú évek tudományos kutatásának az eredménye, 1 heti használat után 10 évvel fiatalítja meg tekintjét! Ne felejtse el, Asszonyom, hogy a szem alatti ráncok, a száraz, petyhüdt arcbőr nem mindig az idő, hanem a helytelenül megválasztott kozmetikumok eredménye. Az idő múlik, az Ön szépségéről, fiatalosságáról van szó! Ha már mindent kipróbált és nem lenne kellő eredménye, úgy vegye a fáradságot, Asszonyom és tegyen még egy kísérletet, mely az utolsó lesz, mert a külföldi bőrtápláló vitamint tartalmazó

Vital

krém arcbőrnek természetes tápanyagot juttat, ezáltal megszünteti az arcbőr szárazságát, mely az időelőtti ráncok okozója, ruganyossá, lidvéé varázsolja. Kérjen mindennüti VITAL krémet, Ön halás lesz nekünk ezért a jótanácsért.

KAPHATÓ SZAKUZELEKBEK

HÁZTARTÁS

HÁBORÚS LEVES. Világos rántást készítünk. Egy-két paradicsomot és zöldséppaprikát karikára vágva, egy vöröshagyma negyedrészt apróra vágva a rántásban megpároljuk, ha van csontlevesünk, azzal, ha nincs, vízzel felengedjük és tovább főzzük félórát. Főzhetünk bele kevés rizst vagy darát, de adhatunk mellé zsirban pirított kenyérkockákat. Egy deci tejjel egy tojás sárgájával elkeverünk és tálaláskor ráöntjük a levest.

GOMBA KIRÁNTVA. Bármilyen nagyobb gombából készíthetjük. A gombákat megmossuk, nagyobb, kerek szeleteket vágunk belőle s bepanírozzuk, ruhára rakjuk, hogy a víz leszáradjon róla. Tálalás előtt készítjük, mert ha áll, levét ereszt. Forró zsirban kiütjük és a szárából mártást készítve, külön tálaljuk hozzá.

HŰSÓS POGÁCSA. Két kiló burgonyát puhára főzünk, megtörjük vagy átdaráljuk, majd negyedkilónyi kolbászt vagy füstölt húst őrölve belekeverünk. Egy fej vöröshagymát

mát finomra vágva forró zsirban meglankasztunk, beletesszük a krumpilis masszába és kevés petrezselyem zöldséjével együtt, alaposan elkavarjuk. Ha van, borst vagy borsopótlót adunk hozzá és izlés szerint megsózzuk, végül két egész tojást keverünk bele és jól eldolgozzuk. Lisztes kézzel lapos pogácsákat formálunk belőle és forró zsirban kiütjük. Savanyúsággal tálaljuk.

TÖLTÖTT GOMBÓC. Személyenkint 20 deka főtt burgonyát szítán áttörünk, egy tojással, késhégyinyi sóval, tojásnagyságú margarinnal és megfelelő mennyiségű liszttel alaposan eldolgozzuk, ujjnyi vastagra kinyújtjuk, majd apró kockára vágjuk. Minden kocka közepére szilvalekvárt teszünk és gombóccokat formálunk. Enyhén sózott vízben kifőzzük, majd egy lábosban kevés zsírt vagy margarint megforrasztunk és megforgatjuk benne a gombóccokat. Prézivel és porcukorral meghintjük.

FINOM KÁPOSZTÁS LEPENY. Fél kiló lisztet 20 deka margarinnal, 2 deka áztatott élesztővel, 2 tojással és kevés savanyú tejjel elkeverünk és rétestésztát gyúrunk belőle. A masszát két részre osztjuk, majd másfél óra hosszat állni hagyjuk, utána tepsinagyságúra kinyújtjuk. Az előre el-

készített apróra vágott párolt káposztát az alsó lapra kenjük és a másik kinyújtott tésztával betakarjuk. Villával helyenkint megszurkáljuk és szép pirosra sütjük.

ALMAS PITE. 26 deka lisztet 20 deka vajjal, kevés sóval és 1 deci tejjel összegyúrunk 2 óráig hűvös helyen pihentetjük, aztán két részre osztjuk. Az egyiket kinyújtjuk és a pléhbe tesszük, az almátóléket a tésztára ráteesszük. 4 tojás sárgáját 4 kanál porcukorral jól elkeverjük, adunk hozzá 10 deka tört diót, 1 kanál rumot és a négy tojás kemény habját. Ezeket összekeverve az almára ráöntjük, a másik tésztalappal befedjük és lassú tűznel megsütjük.

ZSEMELYEPUDDING. 3 személyt tejben áztatunk, míg jó puha lesz. Ezalatt 2 tojás sárgáját 10 dkg porcukorral, 10 dkg margarinnal habosra keverünk. Tészünk bele 5 dkg mazsolát, keveset keverjük, aztán a megáztatott zsemlyéket jól kinyomjuk, beletesszük és végül a 2 tojás kemény habját, egy szálvétát zsírral megkenünk, a keveréket lazán belekötjük és forró tejes vízben egy óráig lassan főzzük (ha nincs tej, úgy vízben főzzük), tálra borítjuk, olvasztott vajjal leöntjük. De lehet borsadóval is leönteni.

MIT FŐZZEK

november 1-től november 10-ig

1. SZERDA. Ebéd: gulyásleves, krumpinudli. **Vacsora:** sóska-mártás tört burgonyával, gyümölcsleves töltött otya.

2. CSÜTÖRTÖK. Ebéd: tökfőzelék, káposztás palacsinta. **Vacsora:** tökfőzelék délről, bundáskenyérrel, alma.

3. PÉNTEK. Ebéd: paradicsomleves, szilvás gombóc. **Vacsora:** tea, sült burgonya vajjal, gyümölcs.

4. SZOMBAT. Ebéd: zöldségleves, sárgarépa-főzelék túrkortojással. **Vacsora:** mákos laska, körte.

5. VASARNAP. Ebéd: cellerleves, marhahús párolt burgonyakörítéssel, kfttes tésztás gyümölcsleves. **Vacsora:** májpástétomkonzerv, délről tészta.

6. HÉTFŐ. Ebéd: babbelesleves, paradicsomos burgonya, alma. **Vacsora:** főzelék délről, gyümölcs.

7. KEDD. Ebéd: kőménymagleves, marhahúskonzervből vagdalt pecsenye vörös káposztával. **Vacsora:** keltkáposztafőzelék délről fűretett vagdalt pecsenyével, gyümölcs.

8. SZERDA. Ebéd: lucskokáposzta, burgonyapalacsinta gyümölcsleves. **Vacsora:** főzelék délről, rakott burgonya.

9. CSÜTÖRTÖK. Ebéd: burgonyaleves, spenót, alma palacsintatésztában. **Vacsora:** lekváros derelye, alma.

10. PÉNTEK. Ebéd: bableves, lekváros derelye. **Vacsora:** tea, pirítottkenyér, gyümölcs.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Jóillatú álmom, „Ennek a levélnek a megírására úgy készültem már régebben... írja — mint egy kedves barát megátogatására. Szívembe zártam a Magyar Nők Lapja írógardáját, mert minden irás, amit nekünk írnak, a mi érdekelteink és gondolatunkat fejezi ki. Csek azon gondolkoztam, honnan ismerik ennyire a nők lelki világát? Mennyi szeretettel fogják meg a csüggődk kezét, bátorítanak, önbizalmat adnak, megvigasztalják a szomorú szívüket, örülnek a boldogokkal, a fiatalokkal szigorú, de atyai tanácsadójuk s nekünk, mindannyiunknak megértő barátának.” Szeretettel írjuk meg ezeket a kedves, meleg szavakat s köszönjük a felvetett ötletet is, örültünk neki, mert az is szeretetről tesz bizonyosságot.

Orvosok ajánlják az arcbőr szárazságát megszüntető, fiataloságot visszacsiszoló VITAL-ermet.

Szomorú asszony. Tizenöt ezren-dei boldog házasság után is megérik az ilyenek, amit Ön levelében ír. Jól tudjuk, hogy nehéz helyzete van ilyenkor a férjéért szerető asszonynak és édesanyjának, de amíg az élet csak a napugaras oldalát mutatja felénk, addig nem nehéz asszonynak és anyának lenni. Hogy az asszony szeretete és „imádata” férje iránt vaóban őszinte és őnzetlen, az a házasság válásig napjainban válik el. Az

igazi szeretet első és legfőbb parancsa a megbocsátás. Jövőtehetetlen ballépések tartanak, ha tizenötévesei boldog házasság után elválna férjétől, annál is inkább, mert ott van a gyermek, az elszakíthatatlan öszekötő kapocs, akinek egész jövőjét kockára tenné a családi élet szétválása által. Ezt a földi tisztítótűt nagyon sok asszonyi léleknek végig kell szenvednie, de ez a szenvedés sohasem értelmetlen, mert igen sok megmenti vele az őszemlani készülő családi életet, vagy legalább is gyermeki sorsát és jövőjét. Férje, — mint írja — mai napig is szereti Önt és nem akar válni. Bármilyen nehéz és megáldozó a helyzete azzal a másikkal szemben, mint a multban, hogy ne ragadtassa magát többet olyan tetteire, mint a multban, mert ezáltal még inkább a másik nő felé kergeti férjét. Vegyen erőt szenvedésén és úgy viselje fájdalmát, hogy szereldek legyenek szavai és mosolygó az ajka. Higgye el, hogy férje előbb-utóbb kijózanodik és észgyerként fog ballépése miatt. Szeresse kétszeresen a hűségnyát és árasza róla minden szeretetét. Az imádság és hit mindégy erősebb fegyver a feleség és édesanya kezében, mint a harcias magatartás.

Pályaválasztás. Ajánljuk, jelentkezzék honvédelmi munkaszolgálatra, mert ezzel nemcsak a kenyerét keresheti meg, hanem elkerülheti eddigi környezetéből és esetleg valamelyik városi, vagy fővárosi haditüszembe kerülve, a haza érdekében dolgozhat. Nem számít, hogy ez a munka csak a háború tartamára szól, mert, ha egyszer már meg-

tanult a saját lábán állni és élettapasztalatra, emberismeretre tett szert, akkor a háború után időben már mint önálló dolgozó irányíthatja további sorsát. Hogy munkahelyén megkapja-e azt a szeretetet, amire vágyik, az nem valószínű. Megértjük, hogy miután édesanyját elvesztette, erre vágyik, de mivel féltjük a családotól, azt tanácsoljuk, hogy a szeretetet ne másoktól várja, hanem úgy igyekezzék élni, hogy ezaván és tettein keresztül a környezetében lévőkre sugározzon szeretetét. Meglátja, hogy ez a saját lelkéből áradó szeretet nagyobb megelégedést és nyugalmat biztosít Önnek, mint az, ha másoktól várja azt. Legyen erős és bátor az élettel szemben s meglátja, hogy az árkatat nem hagyja el a gondviselő Isten. Öszinte szívvel kívánjuk, hogy mielőbb célba jussjon!

7 vers. Van tehetség. Versel közül néhány tetszett! Közölni is fogjuk, de előzőleg arra kérjük, hogy személyi okmányátalokkal igazolja magát, mert ezt minden munkatársunktól megkívánjuk. Mielőbb várjuk tehát az okmányok bemutatását, hogy veresből közölhesünk! Szívvel üdvözöljük!

ÜZENET A FRONTRA

VIDAM, 19 ÉVES, ÉRETTSÉGETT tisztviselőnk szívesen levelezne fronton levő karpaszományos honvédekkel. Leveleket Vidám 19 éves jellegére kér.

SZÍVESEN LEVELEZNEK harcstéren levő honvédekkel, ha soraikkal örömet érezhetnek. Bódy Magdolna, Nádudvar, Kölcsey-u. 1633. sz., Hajdu megye.

ÜZENET A FRONTRÓL

LEVELEZNI SZERETNEK komoly, intelligens magyar leányokkal, akik becsülni tudják a harcól honvédeket és nem csupán a csillogó egyenruhát kedvelik. Müller Ferenc sz. írnök, Tábori posta 258. Varga Ádám tiz. Tp. A. 537.

KÉRJUK AZ EGYÜTTÉRZŐ magyar lányokat, ha idejük enged, gondoljanak reánk, honvéd páncélosokra és keressenek fel soraikkal. Balog Imre hdgy. Tpsz. C. 276. Korompai Vilmos hdgy. Tpsz. C. 964. Demeter Elemér zls. Tpsz. F. 251. Kapcsos Tamás hdpörm. Tpsz. P. 660.

APRÓHIRDETÉSEK

BUNDAK legolcsóbban, alakítások jutányosan Kókay Endre szűcs-mesternél, Vilmos császár-út 10.

ÖZVEGY fiatal úrrasszony, papcsaládból való, Kárpátaljáról menekült, szívesen vállalná földirtokos háztüszetét. Fizetésre nem reflektál. Nyugdíjas. Jó bánásmódra igényt tart. Leveleket »Dolgos kezek jellegére kiadóba kérék.

HÁZTARTÁSI házkalmazottat keresek azonnalra. Menekült leány előnyben. Leveleket »Budapest jellegére kérék.

INGYEN nem, de igen olcsón most vehet gyönyörű angóra fonalat. Aránjlatot kéri angóratervezet, Pécel, Jókai-utca 30.

Feladó szerkesztő és kiadó:
Papp Jenő.
Késmárkat, kilébet, fényképek nem adunk vissza és nem írunk meg. A lap cikkeit és képeink átvétel és közlése dílos. Hirdetési díj mm soronként 1.50 pengő. A hirdetések elhelyezésénél semmiféle külön kikötést nem fogadunk el.
A Magyar Nők Lapja, az Athenaeum Rt. mélynyomása
Feladó: Kárpáti Antal igazgató.

MAGYAR NŐK LAPJA SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postakattarékpostán csekk számla: 20.334. Előfizelési ár: egész évre 48 pengő, fél évre 24 pengő, negyed évre 12 pengő, egy óra 4.20 pengő, Egyes szám ára 1.50 pengő.

SZERKESZTI
PAPP JENŐ

Németországban, Svájcban és Osztrákországban: egész évre 60 pengő, fél évre 30 pengő, negyed évre 15 pengő. A lap egy negyed évnél rövidebb időtartamra nem rendelhető meg.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TÉRE 7, II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFON: 187—342 és 184—404. **FIÓKKIADÓHIVATALOK:** KOLOZSVÁR, KAZINCZY-UTCA 20, MISKOLC, GHILLÁNYI-UTCA 13, SZÉGED, FODOR-UTCA 22, ÓVIDÉK, BOGDÁN-Ú. 2.

Ilike és Ibike Eldorádóban

Irta:

V. Aranyosmaróthy Vilmosné I.

A rádió hirtelen elhallgatott, majd pár perccel belül vésszen felüvöltött a szüréta. Ilike és Ibike ijedten bujtak édesanyjukhoz. Bár kicsik voltak még, de mégis átérezték a szürénabúgás szörnyű következményeit. Lesiettek szüleikkel a pincébe, ott kis fekvőhelyükre pihentek. S mire az ellenséges gépek felettük keringtek, ők már régen Eldorádóban jártak. — Hol vagyunk Ilike? — kérdezte Ibike, a kicsiny huga. — Ez az Eldorádó ország, amiről anyuka a mesekönyvből szokott olvasni — felelte nővérkéje okosan. — Nézd, mily gyönyörű hely, minden csupa virág, csupa madárdal, olyan csend és békeség van itt. — S amint úgy beszélgettek, egy gyönyörű aranyhajú tündérnéni termelt melléjük. — Honnan jöttök, kislányok? — kérdezte a mosolygóarcú tündér. — A földről, ahol most esznya háború dúl — volt a félnék válasz. —

Ugye, itt nincsenek bombázások? — érdeklődött nekibátorodva Ilike. — De igen, itt is vannak — felelte a ragyogóruhás tündér. — Csakhogy itt egészen másképpen van. Eldorádó királya megengedte, hogy a szép tündérországot bombázzák a bársonyruhás, aranygombos katonái.

Alighogy kimondta e szót a tündérnéni, — bum! — a következő pillanatban egy csokoládébomba esett le melléjük, tejszínhabbal töltve. S a virágos utakról kis tündérek mint elsősegélynyújtók ugrottak oda, egy nagy üvegátlára tették a csokoládébombát és a csodálkozó két kislányt asztalhoz ültették és traktálták őket a finom édességgel. Néhány perc sem telt el és egy virágokkal díszített tűzoltó kocsi robogott el mellettük s a kis tűzoltókatona pohárkájukba édesízű málnaszörpöt spricceltek. — Látjátok ott a távolban azt a sok kis ezüst-vödört? Azokban limonádé van s mellettük az oltóhomokdombocskák pedig mind finom fagyaltokból vannak. Ha a szomjúság tüze égeti torkocskátokat, ezekkel lehet megszerüen oltani — magyarázták mosolyogva a tündérek. Ilike és Ibike telve voltak csodálkozással és érdeklődéssel.

Az ágyúk is megszólaltak, dübörgésük olyan dallamos volt, mint az orgona búgása és csak úgy lövelték ki a cukorkagolyócskákat. A két kislány nem győzte versenyt szedni a tündérekkel és selemdobozkába rakni a finomabbnál finomabb cukrokat.

(Polytatjuk)

ALTATÓ DAL

Este van már, késő este:
Lefekszik a kis Levente.
Álmában a hímes réten
tündérekkel játszik szépen.

Fogóscáznak, kergetőznek;
pillangókkal keringőznek.
Ha elfárad a kis csapat:
megpihen egy bokor alatt.

Virradatkor elkészőznek,
a tündérek hazamennek...
Jó anyjára ránevetve,
felébred a kis Levente!

L. ADY MARIA

KISPAJTÁSAINK FÉNYKÉPEI

Ring Idikó és Attila, Budapest

Lágler Márta, Budapest

Molnárék keresztgyermekai:
Jutka és Józsika, Mezöcsokonya

Bakó Mártika nagyapó sírjánál

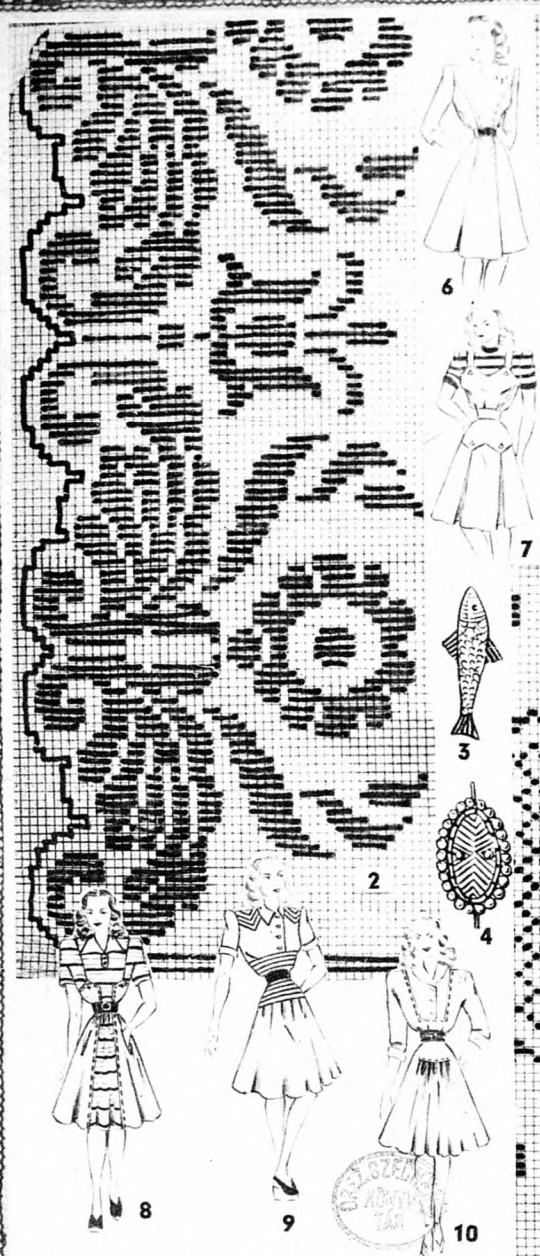
TÉLI RUHÁK

Drapp barna csikozású és fahéjbarna szövethől kombinált hosszúujjú ruha. Az öv és a zsebkendő méregzöld színű

Mustársárga zöldkockás, flav. blúz, fahéj-színű alj és a blúz kockáival egyező színű zöld mellény

Középkék és ezüstszürke összeállítású ruha. A vállrészt és az ujjak készülnek szürkéből, a többi rész kékkel. A blúz és a mellény...

5

A	B	C	D	E	F	G	H
I	J	K	L	M	N	O	P
Q	R	S	T	U	V	W	X
Y	Z	<	G	>			

KÉZIMUNKA

1. Recse vagy horgolt asztalterítő. Szélére 10 cm széles sima rész készítendő és azután a 2-es min⁹ával, mint csipkével fejezendő be.
2. Az 1-es terítő szélére csipke.
3. és 4. Gyöngyből készített díszít.
5. ABC divatbetűk ruhák, blúzok, sál stb. jelzésére.
6. Szövetruha. Az alj harangszabású, elején két berakással. Kézi tűzés díszíti a derék elején végigvonuló vonalat. A váll előrészén szép monogram. Színes bőrűv a dreszkon.
7. Vállrészes ruha! alatta csikos pulóver. Az alj csipőrésze külön szabott, mély hőberakások bővítik az alj alsó részét.
8. Régi ruha átalakítására igen praktikus megoldású a csizkzott anyaggal való kombinálás.
9. Egy centi széles lapos zsinór díszíti ezt a sima, bő aljú ruháskát.
10. Ünnepestes a fehér betétű és kihajtójú ruha. Színes lakkövet veszünk hozzá.

